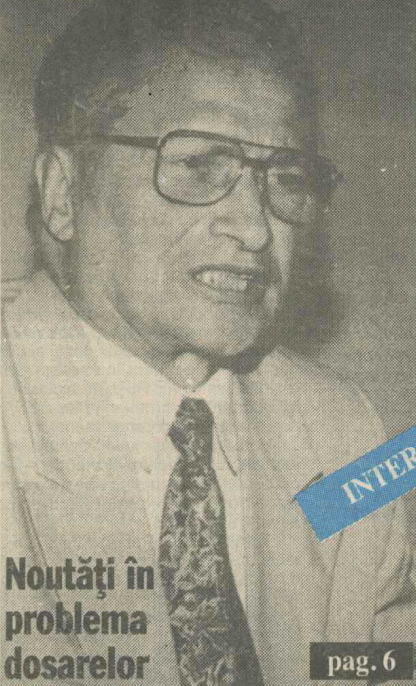

Dragi cititori Vă urăm un Paște fericit!

Constantin Ticu Dumitrescu

Noutăți în problema dosarelor

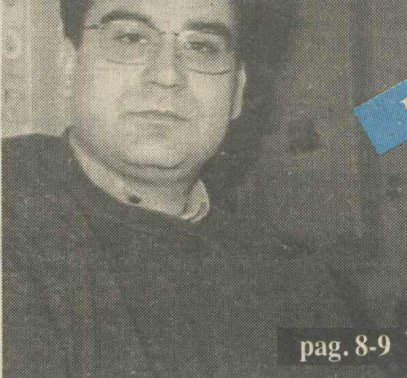
pag. 6

Nr. 15 (425), 14 - 20 aprilie 1998

ANUL IX

Teodor Bacovsky
ambasadorul
României
la Vatican

INTERVIU

pag. 8-9

De ce
am
ieșit
din

CDR?

pag. 4-5

Ana Blandiana
președinta Alianței Civice

Manifestări religioase în spațiul universitar

Poziția APADOR -CH pag. 7

Poliția germană acuză - Poliția craioveană se scuză pag. 11

Premierul desemnat, Radu Vasile, și-a alcătuit echipa într-un timp record, urmînd ca ea să fie validată de Parlament chiar în această săptămînă. Poate că excesul de zel de a demonstra că s-a instituit, încă de la început, un alt stil de lucru, adică unul rapid și eficient, în opoziție cu cel anterior, a provocat un incident care, chiar dacă se va stinge, va lăsa în urma lui multe semne de întrebare: Alexandru Bogdan, persoana desemnată de PNȚCD pentru a ocupa fotoliul Agriculturii, s-a descoperit a fi un dibaci aviator politic. El a trecut, în ultimii ani de libertate, de la PUNR la PDSR, iar după alegerile din '96, la PNȚCD, ajungînd chiar la virful partidului, de vreme ce s-a aflat primul pe lista propunerilor.

Cum-necum, criza politică s-a sfîrșit, spune aproape toată lumea, chiar dacă, din exasperare, oboseală și dezgust, deocamdată, nimeni nu mai contabilizează în spatele soluției admise ca rezolvare, aceiași germeni ai aceleiași crize, aflate acum în intervalul unei temporare adormiri, caracteristică oricărui așa-zis început. (Actuala reunire la putere a tuturor doctrinelor, creștin-democrată, liberală, social-democrată, la care se adaugă comandamentele unui partid etnic, este în sine o combinație dificil de ținut în echilibru. Cu atît mai mult cu cît, în ultima vreme, fiecare partid a simțit nevoia de a-și individualiza cit mai mult vocea.)

Satisfăcut de victorie, PD s-a reîntors la guvernare aproape cu aceiași miniștri, într-un aproape același cabinet, cu un același proiect de buget și, în consecință, cu un același program. Dacă nu ar fi fost vorba de înlăturarea lui Victor Ciorbea, diabolizat în ultima vreme de adversari și aliați, deopotrivă, ca piedică în calea concordiei prin care reforma s-ar fi putut face ca bătînd din palme, am putea vorbi mai curînd nu de o schimbare de cabinet, ci de o remaniere. Numai că, operațiunea politică ce și-a găsit consacra în termenul „mineriadă de catifea”, în urma căreia a rezultat cabinetul Vasile, „a distrus credibilitatea României de a întreprinde reforme (...) a generat creșterea decalajului dintre Ro-

mânia și alte țări din estul Europei. Au fost amînate șansele României de a intra în Uniunea Europeană împreună cu celelalte țări”, declară într-un recent interviu din *Adevărul*, François Etori, reprezentantul Băncii Mondiale la București.

În așteptarea evoluțiilor actualului cabinet, care vor confirma sau infirma opiniile reprezentantului Băncii Mondiale la București, ne vom reîntoarce la criza în care partidele și oamenii politici au avut prilejul să-și dea măsura.

Pe parcursul intervalului scurs de la cîștigarea alegerilor și pînă în prezent (dar mai ales în timpul crizei), politicienii din coaliția aflată la putere, în

RODICA PALADE

Valoarea de întrebuintare în politică

afară de cei aparținînd UDMR, s-au confruntat și cu o criză de identitate. Ei nu și-au lămurit încă ai cui reprezentanți sînt: ai propriilor lor persoane? ai guvernului? ai partidului? ai coaliției? În funcție de moment și, din păcate, dînd frîu liber temperamentului, ei au făcut gesturi și declarații, cu precădere în public, dovedind, în cel mai bun caz, lipsă de maturitate. Ignorînd exigențele spațiului public, politicienii aflați la putere au fost percepuți tot mai pregnant, în ciuda vehiculării abuzive a unor cuvinte de genul „interes național” etc., ca niște indivizi indiferenți la electoratul condamnat oricum să tacă între scrupinuri. Înainte de a descoperi valențele jocului în echipă, ale negocierilor și ale dozajului rezo-

nabil între propriul interes și cel public, ei s-au arătat mai degrabă „experți” în intrigi de culise, șantaj și tehnica șapului ispășitor.

Fără a intra în detalii (care ar merita totuși a fi puse, odată și odată, cap la cap), merită să reamintim cariera politică construită și apoi deconstruită a lui Victor Ciorbea. Este, fără îndoială, un exponent al modului în care politicienii fac astăzi politică în România. Luat pe sus (deși era dintre ultimii veniți în PNȚCD) și pus să cîștige Primăria Bucureștilor și încă o dată luat pe sus și pus în fruntea Guvernului, unde a fost ținut nu atît ca să slujească reforma, ci partidul și pe președinte. În final, Victor Ciorbea a fost contestat atît de colegii de partid din Poiana Brașov, cît și de PNL. Declarația de presă a președintelui Constantinescu, prin care îi accepta demisia, o declarație din care au lipsit elementarele cuvinte de mulțumire, a semănat cu o execuție sumară. Ea a avut aerul intervenției decise și în forță, așa cum ne-a obișnuit președintele să o facă, ori de cîte ori țara se află în necaz!

Dar de ce atît de tirzie această intervenție? A rezultat că de vină a fost tot Victor Ciorbea, care s-a încapătînat să rămînă, profitînd de limita prerogativelor prezidențiale. Ca și cum, pînă atunci, relația dintre președinte și premier s-ar fi desfășurat numai și numai cu Constituția în mînă.

Greșelile, ezităriile și nu în ultimul rînd preamarea credulitate în „cauză” a lui Victor Ciorbea au făcut din el un personaj de care aproape toată lumea ajunsese să se împiedice. Firește, în demersul politic contează rezultatul, iar individul este cîntărit în funcție de valoarea sa de întrebuintare.

În construcția politică inițiată de coaliția la putere în 1997 rămîne confuz ce rezultat s-a urmărit (dincolo de vorbe) și ce valoare de întrebuintare i s-a dat lui Victor Ciorbea. Să se fi precizat acum, odată cu desemnarea lui Radu Vasile ca premier, obiectivul? Și cît din acest obiectiv coincide cu cel al oamenilor și al țării?

SCRISORI OPINII DREPT LA REPLICĂ

**Rugăminte către Victor Ciorbea
și către conducerea PNTCD**

După asasinarea lui Mahatma Gandhi - apreciat de Lucian Blaga, care îl văzuse și audea pe Marele Spirit conferențând la Berna, în conferința sa despre Gandhi din 1943, ca fiind cea mai mare apariție spirituală de la Isus Christos încoace - George Bernard Shaw a exclamat: „E foarte periculos să fii bun!”.

După demisia lui Victor Ciorbea - însoțită de o extraordinară declarație-profesiune de credință împărtășită națiunii române -, eu afirm că este foarte periculos să fii om într-o Românie ca o mlaștină a deznădejdiei, plină de guinoaze și tufe pseudo-politice.

Un vizionar politic român creștin din România interbelică afirma: „Mai bine să fii înfrânt pe calea onoarei, decât să învingi printr-o mișelie”. Victor Ciorbea a pierdut pe calea onoarei. Petre Roman a izbîndit printr-o mișelie. I amintesc aventurierului politic Petre Roman acest vers al genialului poet român Tudor Arghezi din poemul *Epilog* din ciclul 1907: „Izbînda-i totuși tristă, deși e cîștigată...”.

Victor Ciorbea a fost întîiul prim-ministru român liber, anticomunist, după 52 de ani de comunism și neocomunism, ultimul prim-ministru român liber, anticomunist și antisovietic fiind strășnicul general Nicolae Rădescu, înălțat prin pumnul mercenarului stalinist Vișinski trîntit în masa Majestății Sale Regelui Mihai I al românilor la 4 martie 1945. Victor Ciorbea rămîne în istoria României cel puțin printr-un act glorios: printr-o trăsătură de condei, a anulat decretul comunist al trădătorului de neam și țară Petru Groza din 1948 de anulare a cetățeniei române a M.S. Regelui Mihai I și a recunoscut cetățenia română legitimă a M.S. Regelui Mihai I, la 21 februarie 1997, de atunci încoace Majestatea Sa venind în țară în mai multe vizite particulare.

Îl rog pe vicepreședintele PNTCD Victor Ciorbea să dea bătălia politică pentru a ajunge președintele PNTCD, pentru a salva de impostori și securiști „Partidul Speranței Românești”. Victor Ciorbea este autenticul legatar testamentar al marelui Corneliu Coposu.

Rog conducerea PNTCD să se retragă imediat de la guvernare, cu toți miniștrii săi și posibilul său prim-ministru, pentru a nu-și compromite statura morală și legitimitatea istorică prin coabitarea la guvernare cu guștit-tătăresc-ul PNL și mișelnicul PD.

**Andrei-Iustin Hossu
Cluj, 30 martie 1998**

Coloratura nesigurantei

Recent a fost publicat un articol pe teme pedagogice al unor neprofesioniști - după cum se vede -, în publicația unui grup de inițiativă din sînul Bisericii Ortodoxe. Subiectul a fost pus în discuție din nou în revista „22” nr. 12 din 1998 („Drept la replică”, Ioan Găndu).

În articolul inițial era înfierat Rudolf Steiner ca antroposof, sub un titlu referitor la pedagogia Waldorf.

Apreciam interesul de care se bucură antroposofia în rîndurile clerului, precum și opinia autorului articolului din *Icoana din adîncuri* nr. 1, cum că antroposofia merge paralel cu ortodoxia. A merge paralel înseamnă totuși a merge în aceeași direcție.

Deplîngem însă eșafodajul amalgamat, constituit din aprecieri asupra lui Steiner însuși, a antroposofiei, creștinismului și a altor activități spirituale ale adulților pentru adulți, pus la baza păre-

rii autorului despre pedagogia Waldorf.

Articolul, preluînd date din 1995, nu converge cu datele actuale din România și, mai puțin, cu tendințele reformatoare din învățămîntul românesc. Pedagogia Waldorf, informăm autorul, a depășit stadiul de hibrid deplins de dînsul și reușește să se afirme în școli de sine stătătoare, adaptînd programul inițial Waldorf la caracteristicile culturale românești. Grija pe care dînsul o manifestă față de o educație conformă cu cerințele vieții moderne o împărțăm și noi. Acuzăm lipsa de rigoare științifică a articolului care se bazează pe date foarte limitate, din 2-3 lucrări (din seria celor 400, împreună cu 6.000 de conferințe menționate), precum și pe o totală nerespectare a logicii discursului. Ne vine astfel greu să răspundem punct cu punct diatribei domniei sale. Considerăm însă articolul moralmente depășit, caduc și dezinformant.

Pentru eventualele daune sociale și morale pe care la va cauza articolul mișcării pedagogice Waldorf, îl considerăm pe autor direct răspunzător. Vă stăm oricînd la dispoziție pentru discuții și informații.

**Federația Waldorf din România
Consiliul de administrație
prof. Liliana-Emilia Dumitriu
Cluj, 30 martie 1998**

**Către Redacția revistei „22”
București**

Sîntem o fundație care se străduiește să aprobe interesele locuitorilor județului Tulcea, odinioară unul din cele mai bogate județe ale țării, după revoluție unul din cele mai uitate.

Facem un apel la dumneavoastră, după cum vom face, ulterior, apel și la alte ziare și reviste, la Parlament și la Guvern, pentru ca nimeni dintre reprezentanții mass-media și dintre demnitarii acestei țări să nu rămînă neinformați asupra necazurilor grave care amenință cel mai îndepărtat oraș european, dar și cel mai apusean oraș al Răsăritului, **Sulina**.

**Fundația „Nicolae
Georgescu-Tulcea”
Pentru studii și prognoze
privind jud. Tulcea
Președinte,
Dr. Nicolae Georgescu-Tulcea**

Salvați orașul Sulina

Orașul-port Sulina este unul din cele mai vechi orașe ale României. „Selina” pe hărțile genoveze, orașul de la gurile Dunării, despre care a relatat marinarul-scriitor francez Pierre Loti și despre care a scris marinarul-scriitor Jean Bart (Eugeniu Botez), era portul cel mai important al otomanilor de la intrarea în fluviu. Cînd, după războiul Crimeii (1854), marile puteri au hotărît să asigure neutralitatea circulației pe cel mai mare fluviu european, la Sulina s-a instalat, pentru aproape 90 de ani, Comisiunea Europeană a Dunării (CED). Aceasta a tăiat canalul navigabil Sulina și a amenajat și întreținut bara de la intrarea în Dunăre, adică adîncimea necesară pentru ca navele să poată intra din Marea Neagră, deoarece Sulina e un bun port fluvial și un prost port maritim. Odată cu instalarea CED, orașul a fost reamenajat, s-au construit șantierul naval, Palatul CED, primăria, teatrul, s-a construit cheiul modern pentru ancorare. Au apărut agenții de navigație, societăți de naviosire a vaselor, a fost instituit portul-franc (liber), care cuprindea întreg orașul (...) Datorită portului liber, orașul-port era înfloritor. Aceasta pînă la începutul războiului din 1939, cînd Comisiunea Europeană a fost desființată,

tă, circulația vaselor redusă, portul liber a murit. Sulina a fost bombardată de avioanele sovietice, spitalul CED evacuat. Populația s-a risipit la Tulcea și în alte părți, negustorii și agenții de navigație au tras obloanele. Și numai romanticul și melancolicul cimitir, al navigatorilor morți pe mare, mai amintea de vremurile glorioase ale Sulinei.

Regimul comunist de după 1948 a încercat să reinvie portul. Au fost construite blocuri de locuit, s-a înființat întreprinderea piscicolă, s-a transformat șantierul naval în întreprindere de dezmembrat nave, au fost construite o fabrică de conserve de pește și un frumos hotel turistic, cu nădejdea că plaja întinsă va atrage turiști. Uzina de apă, care înainte de 1900 fusese a doua din Europa și care dezinfecă apa Dunării cu raze ultraviolete, a fost refăcută. A fost refăcut într-o oarecare măsură spitalul CED, în care lucrase vestitul chirurg italian Celetti. Au dispărut, însă, pretura, judecătoria, sala de teatru, cazinoul de pe plajă și, lucru pe care regimul comunist nu-l putea înțelege, au dispărut comerțul, agențiile de vapoare și de import-export, pe care Partidul Comunist nu le putea reduce, ele aparținuseră economiei de piață.

- CE FARI
SULINO?
- MĂ ROSTOCKOLESC!

Ar fi fost de sperat că prăbușirea comunismului, în 1989, va revigora Sulina. Orașul a rămas însă departe de centrul județului și nu s-a găsit nici un înțelept să reînființeze pretura, sub forma unei delegații prefectorale, prevăzută în *Legea administrației locale*. Dar unde putea găsi județul Tulcea un înțelept? Nu a mai fost reînființată nici judecătoria, oamenii din hinterlandul Sulinei pierzînd pentru o zi de judecată patru, din cauza greutăților de transport la Tulcea. În locul vasului Viena-Sulina, abia sînt de trei ori pe săptămînă curse de pasageri. Prin asasinarea întreprinderii de Pescuit Oceanic, fabrica de conserve de pește trebuie să-și aducă cu dolari materia primă din Norvegia. Lipsită și de peștele de apă dulce, fabrica și-a

încetat în 1998 activitatea.

Blocurile de locuințe nu pot fi încălzite, centralele termice au fost modificate pe cărbuni și merg prost, lipsesc și cărbunii. Situația turismului fiind aceeași ca în tot județul Tulcea, datorită lipsei de propagandă și inițiativă, hotelul turistic se degradează de cîțiva ani. Aprovizionarea cu lemne pentru încălzit a populației e dificilă, iar lemnele foarte scumpe azi.

Din 5.400 de locuitori ai orașului, doar 35% sînt în cîmpul muncii.

Există în zona Sulina circa 200 ha teren arabil, care ar putea fi acordat celor care vor să-l lucreze.

Datorită nerealizării unei protecții hidrotehnice adecvate, cartierul „Prospect”, de pe malul stîng al fluviului, este inundat periodic, în momentul furtunilor cu vînt advers de pe mare, care refluează apele Dunării. Au fost astfel afectate numeroase locuințe, în această iarnă, iar inițiativa Crucii Roșii de ajutorare cu 50.000.000 lei, binevenită de altfel, nu poate ajuta la repararea daunelor.

Hotărîrea guvernului Văcăroiu de ajutorare a locuitorilor Deltei nu a făcut prea mult, ea rezumîndu-se doar să reducă costurile билетelor de transport naval.

Toate eforturile primarului și ale colectivului său nu pot duce la realizări, din lipsă de fonduri. Dar pentru toate are nevoie de proiecte solide, făcute de specialiști. Puterea locală (Consiliul Județean, Prefectura), Guvernul și Legislativul trebuie să înțeleagă că Sulina moare așteptînd milenii III. Dacă tinerii fug din oraș, dacă populația pleacă, dacă se închid întreprinderi, ajutorul trebuie dat **acum**; după anul 2000 va fi inutil. Un oraș moare cînd e cazul, nu cînd vrea guvernul!

După scufundarea vasului Rostock într-un loc-cheie al canalului de navigație Sulina și după ce ani de zile „marii” specialiști ai Ministerului Transporturilor s-au făcut de ris, cheltuind mari sume în valută ca să scoată această nenorocită epavă, circulația vaselor mari spre Galații s-a îngreunat mult, iar activitatea la Sulina s-a blocat și mai mult. Zona liberă Sulina și-a luat amărățile ei jucării și s-a mutat la Agigea. Dacă oamenii politici din Tulcea și București pot aștepta, Sulina va redeveni curînd un oraș-fantomă, ca vestitul port suedez Visby. Nici măcar un serviciu stomatologic nu mai funcționează în Sulina, dar nici acest deziderat **minimal** nu interesează pe nimeni.

Dacă s-ar porni de la rezolvarea unor probleme mai mici, trecînd apoi spre cele mai mari, probabil că locuitorii Sulinei le va reveni speranța.

Ne facem datoria de a semnala întregii țări această situație, pentru ca realizarea tranziției să nu aibă loc prin dispariția Sulinei.

PREȚURI LA ABONAMENTELE INTERNE

Foarte avantajos pentru cadre didactice, elevi, studenți, pensionari, foști deținuți politici și veterani de război:

- Numai **12.000 lei** pe 3 luni, cu expdierie la domiciliu (reducere 38%);
- Numai **9.500 lei** pe 3 luni, cu ridicare de la redacție (reducere 51%).

Acest program este subvenționat de Asociația Est-Libertés **PRACTIC JUMĂTATE DIN EXEMPLARELE PRIMITE SÎNT GRATUITE.**

Pentru celelalte categorii de cititori abonamentele sînt, de asemenea, cu reducere:

- **15.000 lei** pe 3 luni (reducere 23%), cu expdierie la domiciliu;
- **12.000 lei** pe 3 luni (reducere 38%), cu ridicare de la redacție.

Cei interesați sînt rugați să achite la sediul redacției (Calea Victoriei 120) sau să expedieze prin mandat poștal suma

corespunzătoare, pe adresa: Revista „22”, cont 45103532 BCR Filiala sector 1, Calea Victoriei 155, Bloc D1, București.

Adeverințele (talon de pensie, adeverințe școlare etc.) valabile un an se expediază pe adresa: Revista „22”

Calea Victoriei 120, sector 1, București, cu specificarea pentru Serviciul de Difuzare.

MĂRIRILE DE PREȚ NU AFECTEAZĂ ABONAMENTELE DEJA ACHITATE

EMIL HUREZEANU

Amnistie + Amnezie = Victorie

Se discută mult și energic, chiar în ciuda locului guvern, spre care formația noului guvern împinge automat realitatea de cursă lungă, de proiectul unei legi de amnistie a faptelor din decembrie 1989. Ministrul interimar al Apărării, un tânăr, un civil și un personaj lipsit de profil marcant, atît în armată, cit și în viața politică, au venit la putere pe baza unui vot explicit, sinonim cu un mandat: mandatul democratizării de tip occidental, atît în domeniul vieții moral-politice, cit și în acela al reformei economice. Reforma economică a eșuat în estuarul conflictelor din coaliție, reforma morală, în așteptarea clarificărilor politice. Aflarea adevărului privind evenimentele din decembrie 1989 a fost nu doar una din îndatoririle actualilor politicieni, transmisă prin votul care li s-a acordat, ci și promisiunea pe care au asumat-o ei înșiși, la preluarea puterii. Domnul Constantinescu a vorbit despre nevoia de adevăr, în mod simbolic chiar, în Piața Operei din Timișoara, la 16 decembrie 1996.

În ultimele 15 luni, nici *Legea aceluiași* la dosarele Securității, nici actul de justiție în privința revoluției n-au fost decît priorități retorice și, după o vreme, nici măcar atît. Semnificativ, fisura din coaliție, care s-a dovedit a fi apoi indicul unei crize profunde, s-a manifestat prima oară după discursul regelui Mihai la București, cu ocazia jubileului de 50 de ani de la izgonirea sa de pe tron de către comuniști. Momentul a fost aniversat cu discreție, chiar de către noua putere, ca ceva mai degrabă rușinos. PD și domnul Roman au reacționat violent după declarația regelui, care-i pomenea mai ales pe comuniștii locali aduși de sovietici pe tancuri în 1944, autorii morali și fizici ai lichidării României democratice în 1947. Însuși președintele Constantinescu a intervenit atunci, cu o fermitate republicană inoportună și cel puțin suspectă: dacă e adevărată, se manifestă prea tirziu, dacă e exagerată și tactică, cum credem că e cazul, ea este inutilă. Tot atunci, generalii Chițăc și Stănculescu au fost inculpați de procurorul general militar, iar domnul Ion Iliescu, fost șef al operațiilor revoluționare, inclusiv al celor nelămurite, în care au murit atîția oameni nevinovați, după 22 decembrie 1989, a primit un fel de avertisment din partea justiției. E momentul cînd aripa PD-istă a coaliției guvernamentale își aruncă mînușa declarînd o criză gravă de putere care, în ciuda zimbetului general afișat acum sub mustața noului guvern Vasile, va continua, chiar dacă pe alt plan.

Unul din ele este acela al nevoii de justiție, amnezie sau amnistie privind vinovățiile trecutului comunist mai îndepărtat sau mai apropiat. Dosarele Securității și crimele din decembrie 1989, alături de problema restituirii proprietăților și imobilelor jefuite de comuniști în diferite etape, sint file ale aceleiași istorii tragice, pe care Convenția Democrată nu poate, iar PD și ceilalți fruntași ai stîngii proto sau neocomuniste nu vor să le parcurgă, descifrîndu-le și trăgînd concluziile care se impun.

Proiectul iertării definitive a vinovăției, presupus de o amnistie, este formulat acum în acest context. E desigur de acceptat ipoteza că preșe-

dintele Emil Constantinescu se află în spatele acestei propuneri pe care, de altfel, chiar dacă în grade diferite de convingere, a apărât-o și public. Domnia sa nu se gîndește neapărat la soarta domnilor Chițăc sau Stănculescu.

Unul din ofițerii suspecți de reprimarea revoluției din decembrie 1989 este însuși șeful Marelui Stat Major, Constantin Degeratu, primul ofițer al țării și un apropiat al președintelui. Pe de altă parte, domnul Constantinescu bănuiește, probabil, cit de fierbinte continuă să fie dosarul crimelor din decembrie 1989 și pentru oameni politici ca Petre Roman sau

Ion Iliescu, a căror participare la putere și în opoziția democrată asigură, pînă una alta, "stabilitatea". Propunerea amnistiei nu este deci doar un cadou făcut armatei eroice a țării și reconcilierii simbolice cu trecutul, ci o manevră politică, menită a consolida actuala putere, într-un moment cînd volatilitatea PD-ului și proflarea unei ascensiuni a stîngii reunite, neocomuniste, social-democrate și ultranationaliste nu-i lasă domnului Constantinescu altă alegere, decît să întărească instituția de putere cea mai la îndemînă, mai sigură și mai credibilă din România: armata.

Armata n-a fost însă vinovată, ca atare, în decembrie 1989, ci ea a ciștigat revoluția, chiar dacă, la început, a și reprimat-o și provocat-o. Deci armata României n-are nevoie de amnistie. Generalii implicați, și din tabăra Iliescu-Roman, și din cea a domnului Constantinescu, sint importanți și utili în configurația complexă a puterii politice din prezent și din viitorul apropiat. Dezvăluirea vinovăției lor ar antrena conexiuni multiple și, posibil, un seism al stabilității politice, ale cărui rezultate ar fi mai negative în planul evoluției democratice a țării decît iertarea vinovățiilor din decembrie 1989. Adevărul este întotdeauna important. Amnarea sau chiar omiterea pronunțării sale, în anumite momente de criză politică sau socială, țin de o anumită artă a ieșirii din impas. Și problemele armatei, și problemele majorității românilor țin azi, așa cum s-a observat în presă deja, de un context schimbat, nou și oricum complicat, care nu mai are neapărat legătură cu evenimentele din decembrie 1989. Sau are, totuși?!

Amnistia militarilor vinovați de crime și răpiri în Argentina dictaturii, operată de Raul Alfonsin, a asigurat intrarea acestei țări în evoluția democrată. În mod asemănător s-a pro-

cedat recent în Chile, unde fostului dictator Pinochet i s-a asigurat un mandat de senator pe viață, tocmai pentru a-l imuniza de punerea sub acuzare pentru crimele regimului său. Și Argentina, și Chile au depășit dictatura prin amnistia și reconcilierea impusă, ordonată de noii guvernanti democrați. Este abuzul uneori condiția instaurării statului de drept? Nu condiția, ci unul din mijloace, înțele ca raul mai mic care, folosit oportun, îndepărtează raul mai mare.

O anumită ruptură cu trecutul prin amnistie și amnezie – cele două mari principii impuse după Pacea Westfalică în 1648 – este la fel de pozitivă pentru evoluția unei țări precum actul radical de justiție practicat în Germania, la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial. Cu precizarea că, în plan social profund, justiția radicală n-a fost practică nici în Germania postnazistă, unde, în realitate, după marile procese ale de-nazificării, a urmat o perioadă de reconciliere și de integrare cu foștii vinovați și complici. Marii vinovați ai nazismului au fost însă judecați și pedepsiți, civili și militari deopotrivă, iar ordinul executat n-a fost acceptat ca argument al nevinovăției.

Care ar putea fi soluția în România? Reconcilierea cu trecutul s-a operat oricum, prin ceea ce s-a întîmplat în România ultimilor ani. Și PCR, și Securitatea, și Armata, și Biserica, coloanele de structură ale puterii comuniste, au devenit, cu semn schimbat, dar, în cea mai mare parte cu aceiași oameni, stîlpii puterii democratice. Foștii politicieni comunisti, foștii ofițeri de Securitate, foștii complici și stipendiați ai ceaușismului sint azi implantați în prim-planul vieții publice, politice și de afaceri din România. Reconcilierea s-a produs așadar, la inițiativa lor, dar și pentru că nu s-a putut altfel.

Nu mai e, așadar, nevoie de acte suplimentare de reconciliere acolo unde și vinovații – cițiva la număr – și vinovăția – executarea ordinului de reprimare a revoluționarilor – există. Dintr-un calcul politic și de putere, actualul proiect de amnistie amenință să compromită adevărul mai mult decît o democrație cu picioarele de leu și capabilă să suporte. Oricît ar fi de atent președintele Constantinescu cu mișcările previzibile și posibile ale adversarilor săi, domnia sa nu trebuie să ignore că principalele sale atuturi în 1996 n-au fost nici subtilitatea, nici arta machiavellică a declinării rațiunilor de stat în exercițiul funcției, ci voința de schimbare și înnoire, în adevăr și democrație, a majorității românilor. Majoritățile sint, se știe, mai ales tăcute. Elitele politice și chiar funcționarii superiori ai sistemului de putere nu trebuie să se bazeze prea mult pe acest lucru atunci cînd își spun, gîfîind de plăcere, aidoma șoricelului alergînd pe pod alături de elefant: „*tropăim, tropăim, nu-i așa...*”

„Amnistierea“ cui?

Aflat pe 4 aprilie la Cluj, ministrul Apărării Naționale, Constantin Dudu Ionescu, a vizitat cîteva unități militare ale Armatei a IV-a Transilvania. Într-una din aceste vizite, ministrul Apărării a afirmat că intenționează să promoveze o inițiativă legislativă care să-i amnistieze pe militarii care au participat la reprimarea revoluției din 1989. Președintele Constantinescu a lăsat să se înțeleagă că, în principiu, ar fi de acord cu o asemenea lege. În replică, organizațiile de revoluționari i-au reamintit președintelui că pe 16 decembrie 1996 el a promis la Timișoara aflarea într-un an de zile a adevărului despre revoluție. Pentru „a fi amnistiat“ trebuie mai înți să fi existat vreo vină pentru care un tribunal a pronunțat o sentință. Or, deocamdată, deși pe rol se află cîteva dosare în care mai mulți foști șefi ai armatei sint acuzați de participare la reprimarea revoluției, nici o sentință nu a fost pronunțată. Președintele Constan-

CABINETUL VASILE

Primul ministru
RADU VASILE (PNȚCD)

Ministru de stat – ministrul Apărării Naționale
VICTOR BABIUC (PD)

Ministru de stat – ministrul Justiției
VALERIU STOICA (PNL)

Ministru Afacerilor Externe
ANDREI PLEȘU, sprijinit de PD

Ministru de Interne
GAVRIL DEJEU (PNȚCD)

Ministru Muncii și Protecției Sociale
ALEXANDRU ATHANASIU (PSDR)

Ministru Finanțelor
DANIEL DĂIANU, sprijinit de PNL

Ministru Reformei
IOAN MUREȘAN (PNȚCD)

Ministru Agriculturii și Alimentației
DINU GAVRILESCU (PNȚCD)

Ministru Transporturilor
TRAIAN BĂSESCU (PD)

Ministru Turismului
SORIN FRUNZAYERDE (PD)

Ministru Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului
NICOLAE NOICA (PNȚCD)

Ministru Comunicațiilor
SORIN PANTIȘ (PNL)

Ministru Industriei și Comerțului
RADU BERCEANU (PD)

Ministru Privatizării
SORIN DIMITRIU (PNȚCD)

Ministru Educației Naționale
ANDREI MARGA (PNȚCD)

Ministru Cercetării și Tehnologiei
HORIA ENE (PAR)

Ministru Sănătății
FRANCISC BARANY (UDMR)

Ministru Culturii
ION CARAMITRU (PNȚCD)

Ministru Tineretului și Sportului
CRIN ANTONESCU (PNL)

Ministru Apelor, Pădurilor și Mediului
ROMICĂ TOMESCU (PNȚCD)

Ministru pentru Relația cu Parlamentul
ALEXANDRU SASSU (PD)

Ministru delegat pe lângă primul ministru pentru Integrare Europeană
ALEXANDRU HERLEA (PNȚCD)

Ministru pentru Minorități
GYÖRGY TOKAY (UDMR)

Secretar de stat în Ministerul Apărării Naționale, cu rang de ministru
CONSTANTIN DUDU IONESCU (PNȚCD)

Administrație Publică Locală
VLAD ROȘCA (PNȚCD)

Secretarul General al Guvernului
RADU STROE (PNL)

Cabinetul urmează să fie validat de cele două camere ale Parlamentului pe 15 aprilie.

tinescu s-a pronunțat oficial pe 9 aprilie: „În ultimii 8 ani, indiferent de calitatea pe care am avut-o, punctul meu de vedere în legătură cu ceea ce s-a petrecut în decembrie 1989 a fost unul singur: societatea românească trebuie să afle adevărul (...) anchetele trebuie să-și urmeze cursul fără ingerințe politice sau de altă natură”. Președintele a arătat că „în perioada 1 septembrie 1997 – 1 aprilie 1998 au fost soluționate și trimise spre judecată 16 dosare și alte trei dosare se află în curs de finalizare”. Constantinescu a mai spus că nici una din anchete nu poate aduce în discuție, în termeni generali, statutul armatei, iar aflarea adevărului trebuie să excludă vinovățiile colective sau culpabilizarea instituțiilor. „Ca președinte, garantez, însă, că în nici o situație nu voi promova o inițiativă menită să oprească anchetele, să ascundă fapte sau vinovății.”

PS
pe scurt

ANA BLANDIANA,
președinta Alianței Civice

De ce părăsește AC CDR

De ce părăsește Alianța atât de tîrziu CDR? Ați spus că după ce se va produce alternanța la putere AC se va retrage. Ulterior, ați fost nemulțumiți de felul în care mai funcționa CDR.

Ar trebui să încep prin a mărturisi cât de mult regret că n-am avut ideea să ieșim din Convenție imediat după alegeri; să fi spus chiar în cadrul acelei atmosfere festive: de acum încolo începe o etapă diferită, nouă, în care în mod evident noi n-are rost să fim amestecați cu cei care se află la putere, pe care i-am ajutat să ajungă acolo, dar pe care de acum încolo o să îi privim cu atenție, care poate deveni critică, cu care societatea civilă trebuie să privească întotdeauna puterea. Adevărul e că nu ne-a venit atunci ideea de a o face, din cauza bucuriei generale, care era, evident, și a noastră. Imediat după aceea lucrurile s-au complicat. Situația găsită s-a dovedit a fi mult mai gravă, rezistența vechilor structuri mult mai puternică. Pe de altă parte, obiectivele noastre la felul de a funcționa al noilor demnitar se înmulțeau și erau primite cu indiferență sau cu iritare. Dar în permanență se puneau problema bucuriei pe care le-am face-o celorlalți ieșind. Și atîta timp cît a mai existat o cît de firavă speranță că rămîind în Convenție putem să influențăm într-un sens bun – în sensul ideilor pe baza cărora s-au cîștigat alegerile – lucrurile, am rămas. În această privință, aș vrea să spun că a existat mereu, în acest an și jumătate, o diferență între liderii de la București ai Alianței și liderii din județe. În timp ce liderii de la București înclinau spre ieșirea din Convenție, cei din județe, baza Alianței, s-au opus. Nu știu cum se petrec lucrurile (sau prefer să nu știu) în partide, dar în Alianță ele se petrec într-adevăr perfect democratic: niciodată nu s-a întîmplat ca centrul să impună o părere sau să nu țină cont de părerea majorității. Apoi, după cum știți, la Congresul din 29-30 noiembrie, de anul trecut, unde a avut loc o analiză critică a felului în care se petrec lucrurile și în Convenție, și în structurile puterii, Comitetul de Coordonare a fost mandatat ca, în termen de două luni, sau să reușească să deblocheze funcționarea Convenției – să o reanime și să provoace o reorganizare a ei în noile condiții –, sau, în caz de nereușită, să se delimiteze de ea. Din nefericire, pe parcursul acestor două luni, în care noi într-adevăr am făcut toate eforturile pentru a reporni lucrurile (există un proiect, care aparține Alianței, de reorganizare și funcționare a Convenției, predat secretariatului, dar încă neadoptat), a intervenit criza guvernamentală care a blocat totul, și în aceste condiții am așteptat scadența, care era la 30 ianuarie, pînă la sfîrșitul crizei.

Pe parcursul crizei, Convenția s-a întrunit. E-adevărât că numai la insistențele noastre, dar s-a întrunit regulat. Însă experiența funcționării ei pe parcursul acestor luni a dus la concluzia că, din nefericire, chiar și atunci cînd funcționează, ea nu mai contează. Pentru că hotărîrile pe care Convenția le lua nu erau luate în seamă de propriile partide în cadrul coaliției; partide care votau hotărîrea comună a Convenției, dar a doua zi o contraziceau (de multe ori în mod diferit). Nu se puneau de acord nici între ele, și nu respectau nici hotărîrile Convenției. Sau, pur și simplu, hotărîrile se luau în coaliție, fără a-i mai da cuiva prin mîntă ce ele trebuiau să treacă și prin Convenție. În timp ce PD făcea demonstrații de democratism, blocînd totul în funcție de votul forurilor lui de conducere, liderii partidelor din Convenție nu se simțeau obligați să condiționeze negocierile de acceptarea lor de către Convenție, deși asta le-ar fi întărit poziția și le-ar fi pus la îndemînă un instrument de negociere în plus. Această analiză de tip funcțional ne-a dus la decizia de ieșire din Convenție. Pe de altă parte, am fost nemulțumiți de felul în care, din cedare în cedare, din ideile cu care Convenția a ajuns la putere nu a mai rămas mare lucru...

În interviul din 22° de săptămîna trecută, domnul Valeriu Stoica făcea precizarea că alegerile din '96 au fost cîștigate de „Convenția alcătuită din partide politice”.

Este un fel bizantin de a confunda realitatea cu birocrăția. În 1995, cînd s-a votat *Legea electorală*, tocmai ca să defavorizeze Convenția, PDSR s-a opus cu vehemență ca în coaliții să poată intra și nepartide. Pe baza acestei legi, o coaliție electorală putea să cuprindă doar partide propriu-zise. Și doar după aceea aceste coaliții de partide puteau să se asocieze

Schimbare cu înlocuitori

Interviu realizat de RODICA PALADE

cu alte tipuri de organizații. Aceasta era o situație pe hîrtie. În realitate, însă, Convenția a funcționat zi de zi în forma în care ea exista din '91, iar campania electorală, îmi pare rău că trebuie să o spun, a fost dusă în mare măsură de Alianța Civică. Mie mi s-a întîmplat în numeroase locuri, în campania electorală, să trebuiască să răspund pentru unii dintre liderii Partidului Liberal. Nu cred că s-a pus vreodată problema invers. În orice caz, acum va fi mai simplu: vor putea să cîștige singuri alegerile viitoare.

Dacă, totuși, în 2000 veți fi invitați din nou să faceți campanie electorală, veți merge?

Vă dați seama că acesta a fost unul din motivele care, în cadrul analizei noastre, dramatice și îndelungate, a avut preponderență. Este evident că partidele intenționează să facă să funcționeze Convenția doar în perioadele electorale. Noi nu putem accepta așa ceva, pentru că această formă de funcționare ar echivala cu o tragere pe sfoară a electoratului, presupunînd că electoratul ar putea să fie atât de naiv încît să nu observe...

Tot domnul Valeriu Stoica spunea că e bine ca asociațiile civice să nu intre în zona politicului, pentru că există primejdia de a se compromite.

Sînt întrutotul de acord. Într-adevăr, nu am avut decît pierdut din apartenența noastră la Convenție. Cred că pentru noi va fi mai bine și mai firesc să ne aflăm în afara ei. Nu cred însă că partidele, inclusiv partidul domnului Valeriu Stoica, vor avea ceva de cîștigat prin plecarea noastră din Convenție.

Reforma clasei politice – între naivitate și demagogie

Pe parcursul anului '96, AC a elaborat un document care privea reforma clasei politice.

Acel document a fost propus de noi Convenției și adoptat, cu destulă greutate și cu serioase rețineri. Dar, în cele din urmă, adoptat. În mod evident, spun eu, din perspectiva de acum, el a fost adoptat fără gîndul că va fi și realizat. După cum la fel de evident este că, atunci cînd l-am propus, noi nu am făcut-o în scopuri electorale, ci crezînd cu putere că asta trebuie să se întîmple pentru ca schimbarea, pentru care cream să fie votată Convenția, să se poată produce. Deci o primă manipulare a noastră s-a produs în acea clipă în care un text, care în mod evident a avut un efect important în cadrul campaniei electorale, a fost adoptat fără gîndul de a fi respectat. Descoperirea acestui adevăr este, din punctul nostru de vedere, un punct de cotitură. Este punctul din care am început să înțeleg că pledînd, și în numele altora, pentru lucruri în care eu cred, risc eu însămi să nu fiu onest; pentru că dacă pe baza unui text s-au strîns voturi, înseamnă că și eu, cea care l-a promovât, am fost vinovată că acele voturi s-au dat și că oamenii respectivi au fost mințiți.

Asta, retrospectiv, arată a demagogie pură.

Da, din punctul lor de vedere, și a naivitate pură din punctul nostru de vedere.

Deci nimic din acest text nu se regăsește la politicienii CDR.

Pentru că facem precizări valabile pe tot parcursul

discuției, aș vrea să fac și eu o precizare: aș vrea să fie clar că atunci cînd noi criticăm partea de clasă politică aparținînd Convenției o comparăm nu cu trecuta putere, inclusiv PD-ul (din această comparație, realist vorbind, Convenția nu poate ieși decît bine); nu este vorba de faptul că puterea de acum este mai rea decît puterea dinainte. Dimpotrivă. E vorba de faptul că reprezentanții CDR sînt mai puțin buni decît imaginea lor ideală pe care pe care lumea a votat-o. Despre asta este vorba. Am scris, în decembrie '96, imediat după alegeri, un articol, „Cel mai important handicap al noii puteri”, în care spuneam că în acele alegeri s-a votat într-un mod diferit față de altă dată, mai mult decît politic. S-a votat ca între bine și rău, nu ca între diverse doctrine și programe politice. Convenția a fost votată cu un anumit patetism nepotrivit politicii, iar acest patetism al propriului electorat, spuneam, le va face foarte grea situația proaspeților demnitari, pentru că lor nu li se va ierta nimic. Primul corupt care va apărea în această tabără va face să se tragă concluzii catastrofale. Prima minciună care va apărea va face să se conchidă că democrația însăși e mincinoasă. Ș.a.m.d. Și asta chiar dacă înalți demnitari ai noii puteri, de la domnul Diaconescu la domnul Noinca, locuiesc și acum în apartamente modeste de bloc, fără a face nici un gest pentru a-și schimba situația și fără a li se putea reproșa ceva.

Deci ceea ce nu au făcut...

Într-adevăr, în timp ce trecute puteri trebuia să-i reproșăm mereu ceea ce făcea, puterii de după '96 avem să-i reproșăm mai ales ceea ce nu a făcut. Asta neînsemnînd că nu au fost făcute multe lucruri: un cadru legislativ nou pentru desfășurarea reformei, reorganizarea unor ministere, instituții și sectoare economice; un cadru legislativ pentru decentralizare, pentru funcționarea administrației în sensul unei autonomii locale eficiente. Să nu uităm că numărul mare de ordonanțe de urgență care i s-a reproșat guvernului Ciorbea era o încercare de a înainta pe linia reformei într-un ritm cît mai accelerat și reprezenta un enorm volum de muncă și un efort legislativ fără precedent, indispensabil declanșării schimbării. Pentru ca aceste ordonanțe de urgență să devină (sau să nu devină) legi depline, n-ar fi trebuit decît să funcționeze la fel de susținut și la fel de dăruit reformei și Parlamentul. A nu vedea acest adevăr înseamnă a nu vedea pădurea din cauza copacilor. E adevărat însă că, din cauza rezistenței vechilor structuri nedemantelate încă, acest nou cadru legislativ nu a reușit întotdeauna să funcționeze. Nu trebuie însă să uităm nici că multe din promisiunile programului electoral CDR rămase nerealizate se datorează blocărilor produse de PD în Coaliție, mai ales în ceea ce privește problema proprietății, a combaterii corupției, a accesului la dosare.

Cum comentați cerința unui ministru PNTCD, mă refer la Dudu Ionescu, de a cere amnistierea cadrelor militare pentru faptele săvîrșite în decembrie '89?

Vreau să spun că decizia Alianței de a părăsi Convenția a fost luată cu o zi sau două înainte de această declarație a ministrului Apărării și a președintelui. Dar chiar numai o asemenea declarație putea să fie, în caz că n-ar fi fost deja luată hotărîrea noastră, un motiv serios pentru a ne pune problema părăsirii acelei tabere politice din care este posibil să se facă o asemenea propunere, absurdă din mai multe puncte de vedere. În primul rînd politic, pentru că cel ce propune face parte dintr-o Convenție ai cărei membri, ani de zile, au manifestat cerînd adevărul despre revoluție, ai cărei lideri au promis adevărul despre revoluție. Este destul să ne gîndim că președintele proaspăt ales al țării s-a dus în prima sa vizită oficială la Timișoara și a spus că anul '97 va fi anul aflării adevărului despre revoluție. În al doilea rînd juridic, pentru că amnistierea unei fapte presupune definirea ei juridică. Și ce fel de stat de drept este o țară în care, tocmai în momentul în care Procuratura anunță că a terminat instrumentarea unor procese legate de aceste evenimente, vin niște înalți demnitari, mai influenți decît procurorul respectiv, și anunță că vor cere ca judecata să nu se mai producă și se va renunța la judecarea inovatorilor? Cum e posibil să se pledeze atît de pe față împotriva funcționării Justiției? Și împotriva șanselor României de a deveni un stat de drept?...

Asta Ion Iliescu n-a îndrăznit să o facă...

Iliescu n-a îndrăznit să o facă pentru că ar fi fost acuzat că a fost amestecat în asta. Și îndrăznesc să

o facă niște lideri politici, profitând de faptul că ei nu pot fi acuzați că au fost amestecați. Și mai e ceva. În formularea dată publicității se vorbește despre amnistierea faptelor nepenale. În primul rând, amnistie înseamnă iertarea unor fapte penale. Dar a ucide niște oameni este faptă penală sau nu? Pentru că tot contextul vorbește despre neaducerea în justiție „ca să nu se compromită armata”, a unor responsabili care au ordonat să se tragă în manifestații... Ca să nu mai vorbim de faptul că peste 260 de victime erau din rîndul militarilor...

Aș mai aminti o temă în numele căreia Convenția a câștigat alegerile: e vorba de accesul la dosarele Securității.

Înteleg că în Senat se reia discuția chiar azi (8 aprilie) asupra legii domnului Ticu Dumitrescu. Atîta timp cît ea nu va fi respinsă, cît timp mecanismul parlamentar funcționează în privința ei, putem încă spera. Această lege este un examen pe care clasa politică românească îl va da. Sper din toată inima să-l treacă. De altfel, vreau să spun, fiindcă ați vorbit de funcționalitatea ei, important este nu atât și nu numai accesul la propriul dosar, pentru că eu pot să vreau sau să nu vreau să mi-l văd: important pentru toată lumea este ca dosarele demnitărilor să devină transparente. Și asta nu pentru ca să ne bucurăm aflînd că unul sau altul a fost trănător, ci pentru ca, știind că aceste legi există, cei care știu că le-ar fi rușine sau frică să li se vadă dosarul să nu mai candideze. Ar fi de fapt o formă de a funcționa, în fond, chiar punctul 8 din Proclamația de la Timișoara.

Ce părere aveți despre echipa guvernamentală care preia acum frîiele?

Cred că nu avem dreptul și nu este corect să-i judecăm înainte de a vedea cum vor începe să funcționeze.

A existat vreun comentariu al președintelui la gestul dv. de a părăsi Convenția?

După cîte știu eu, nu. Președintele este prea echidistant, constituțional vorbind, ca să-l intereseze ce se întîmplă în Convenție sau în Alianță.

Acum, după ce ați ieșit din Convenție (de fapt mi s-a atras atenția că este vorba de o *autosuspendare*, nu de o ieșire), de ce sînteți atît de atacați?

Răspund primei părți a întrebării. În acest moment, autosuspendare sau părăsire este cam același lucru. Dacă lucrurile rămîn așa cum sînt acum, această autosuspendare unilaterală (o hotărîre a noastră) va însemna părăsirea Convenției. Pentru a înțelege cu exactitate momentul, aș vrea să nu uitați că, în forma ei de coaliție de partide și organizații civice, Convenția a fost inițiată de Alianță, care i-a fost membru fondator și care a făcut pe parcursul unor ani întregi, '92-'94, eforturi disperate să o salveze de la spargere. Acest moment trebuie înțeles ca un moment efectiv dramatic pentru noi și ca o recunoaștere a unei reale înfrîngerii, o înfrîngere care constă în descoperirea că speranțele noastre erau niște simple iluzii. Am folosit termenul *autosuspendare* în loc de *părăsire* pentru a lăsa o mică porțiță de întoarcere, aceasta fiind condiționată de Congresul nostru prin reorganizarea Convenției la nivel județean, la nivel central și de acceptarea trecerii strategiei de guvernare a coaliției prin Convenție.

Dacă se va continua organizarea Convenției propusă de noi și dacă partidele din Convenție vor accepta, ca să spun așa, să se întoarcă la propria lor definiție, pentru care au fost votate, atunci am putea rediscuta și reanaliza lucrurile. N-aș vrea să mă considerați naivă, cred puțin în această perspectivă și mai ales încep să nu mi se mai pară, cum mi se părea în ultimii 8 ani, că țara este împărțită în două tabere: cei care nu vor să se schimbe nimic și cei care vor să se schimbe aproape totul. Senzația mea este că acum, tot mai mult, cele două tabere sînt formate, pe de-o parte, din clasa politică care e din ce în ce mai „unitară”, putere și opoziție amestecîndu-se în construirea unui consens bazat pe interese personale și de partid, în timp ce de cealaltă parte se află pur și simplu populația sau, ca să mă exprim mai frumos, în măsura în care există, societatea civilă. Din această societate civilă, însă, aș vrea să precizez, fac parte și membri de la baza partidelor din Convenție, la fel de nemulțumiți ca și restul societății civile.

Miercuri 15 aprilie, ora 16.00, la Librăria Humanitas din pasajul Kretzulescu va avea loc lansarea albumului arh. Gheorghe Leahu: *Transilvania – orașe și monumente*.

O retrăire a anului '90

De ce sînteți atacați?

Este o întrebare interesantă, pe care mi-am pus-o eu însămi. Nu numai de ce sîntem atacați, dar de ce sîntem atacați de oameni și de forțe politice cărora ar trebui să le fie indiferent sau chiar să se bucure că o parte a Convenției s-a rupt, că astfel Convenția rămîne mai slabă. Dacă analizăm dosarul de insulte și injurii care au apărut împotriva noastră în ultima săptămîină, descopăr că principalii semnatari, uneori chiar personalități politice, vin sau dinspre PDSR, sau dinspre PD, sau dinspre așa-zisul „centru” în formare (de fapt, tot o parte a fostei puteri). Nu este singurul element care mă face să am sentimentul că retrăiesc anul 1990. Aceeași violență a atacurilor, aceeași vulgaritate.

În toplanța ațarilor l-aș aminti pe Silviu Brucan.

Da, și el o făcea și în '90. Există o consecvență. Cum există o legătură între felul în care domnul Brucan cerea în 1947 condamnarea la moarte a lui Maniu, și în 1998, doborîrea lui Ciorbea. De altfel, în măsura în care am mai avut puterea de a avea unor, trebuie să spun că m-a amuzat chiar descoperirea că, cel puțin în ceea ce privește atitudinea față de noi, părțile despărțite ale fostului FSN sînt neschimbate și „solidare”.

Din acest punct de vedere nu s-au „rupt”.

Exact. Oricum, noi sîntem o bună „hartie de turnesol”. În orice caz, dacă mă întrebăți și dacă încerc să analizez aceste atacuri furibunde, le descopăr în mod evident organizate. Vreau să vă spun că, oricît ați fi de naivă, nu pot să cred că această unanimitate vine de la sine și că pur și simplu niște oameni cărora personal n-ar avea de ce să le pese că Alianța a părăsit Convenția încep să facă spume la gură și să ne împroaște cu noroi. Vă mărturisesc că, în cele mai deprimante clipe ale acestor lungi ani de înaintare împotriva curenților, m-am gîndit că, poate, forțele politice ale opoziției de atunci vor fi lăsate să cîștige alegerile numai atunci cînd vor fi atît de infiltrate încît victoria lor nu va mai avea nici un fel de importanță. Dacă acceptăm – să zicem, prin absurd – o astfel de ipoteză, putem deduce că furia pe care o trezește Alianța Civică provine din uimirea că – după ce totul a fost mărunțit, înlocuit, denaturat – o organizație puțin instituționalizată și neconvențională cum sîntem noi, lipsită total de putere economică și financiară, dar bazîndu-se pe elanurile de natură morală sau culturală, greu de înțeles, încearcă încă să se opună. Este o furie care cuprinde și o spaimă: spaima că cineva sau ceva ar putea scăpa condiționării. Tot așa cum, luînd ființă, Alianța Civică a făcut ca mizeria din '90 să nu fi folosit la nimic – pentru că elanul popular al mitingurilor sale a dovedit că exista o forță populară de sens contrar, mai puternică și de mult mai bună calitate – ea ar putea zădărnici azi, prin năvele sale încăpătînire morale, un consens politic reprezentînd o adevărată capodoperă de pervertire și asigurînd o schimbare cu înlocuitorii.

Care au fost reacțiile partenerilor de Convenție, ale PNȚCD, ale liberalilor?

De la început, au fost reacții destul de reținute, echilibrate, conținînd o anumită părere de rău, care ar fi putut să fie, evident, doar o formă de amabilitate, sau de politețe, sau de „politică”. Apoi, însă, apelul celor 20 de lideri PNȚCD m-a impresionat prin felul în care încearcă să aplice semnalul de alarmă și neliniștea Alianței la propria devenire. Este exact tipul de reacție pe care o speram și care dă un sens constructiv gestului nostru. Pentru că ceea ce trebuie înțeles exact este că, atît prezența noastră activă în Convenție în toți acești 7 ani, cît și autosuspendarea noastră de acum, au avut și au ca scop impulsivitatea și întărirea partidelor cu adevărat democratice, fără de care nu se poate imagina o democrație reală. Am tras mereu semnale de alarmă împotriva politicianismului, a neprofesionalismului și, cu atît mai mult, împotriva amestecului lor indigest, și nu vom înceta să o facem (din interiorul sau din afara CDR) pînă cînd România nu va deveni un adevărat stat de drept.

Faptul că nu mai facem parte din Convenție nu înseamnă că sîntem împotriva ei, și cu atît mai puțin că am putea fi de partea altor forțe politice. Să nu uităm: în timp ce fostă putere a făcut crime, Convenția a făcut greșeli. Greșeli pe care nu mai vrem să le grăm, dar am face orice ca să nu se mai producă. Am fi fericiți ca, în acest moment dificil și înaintea unor alegeri mai mult sau mai puțin apropiate, decizia noastră dureroasă să sune trezirea.

SERBAN ORESCU

Ieșirea Alianței Civice din CDR

„Autosuspendarea” Alianței Civice din Convenția Democrată (să nu ne înșelăm în privința semnificațiilor – ea constituie, pînă una-alta, o retragere din această coaliție) nu a surprins; congresul din noiembrie '97 al acestei organizații o anunțase.

Cauzele obiective pot fi schițate pe scurt, astfel: după alegerile din noiembrie '96, cu toate că Alianța Civică contribuise enorm la succesul CDR, în loc de apreciere, liderii țărăniști (președintele CDR, domnul Ion Diaconescu) nici nu i-au mai cerut părerea la adoptarea deciziilor importante. Nici statutele și nici măcar politețea n-au fost respectate. Prins de imperatiile puterii, președintele Constantinescu a sacrificat, se pare, în predilecțiile sale Alianța Civică altor organizații („Președintele, avea să spună domnul Sorin Dumitrescu la Congresul al V-lea, în noiembrie '97, și-a găsit alți prieteni”). În timp ce pentru președintele Constantinescu nemulțumii din Alianța Civică deveniseră „frustrați”, Alianța era confruntată în provincie cu tot mai vii nemulțumiri ale membrilor și simpatizanților, supărați că guvernul nu-și respecta promisiunile.

În aceste condiții a avut loc, în noiembrie 1997, al V-lea Congres al Alianței Civice, într-o atmosferă de încordare, generată în mod paradoxal de noua putere. Cu toate că unii participanți au reclamat chiar atunci ieșirea din Convenție, majoritatea a impus o rezoluție mai moderată, amînînd decizia cu două luni (adică pînă la 1 februarie 1998), cînd s-a cerut CDR să îndeplinească cîteva solicitări legate de repunerea în funcție a organizațiilor locale ale CDR (care se pare că n-au mai funcționat după alegeri, ceea ce a creat haos) și de participarea Alianței la procesul decizional.

Convenția Democrată a intrat, puțin timp după aceea, într-o criză din care n-a mai ieșit nici pînă azi. Alianța Civică a așteptat și după 1 februarie, dar după ce guvernul Ciorbea a demisionat și după ce Președinția și Convenția Democrată au dat semne că, practic, nu se mai simt legate de o serie de angajamente din timpul campaniei electorale, Alianța și-a făcut din nou bilanțul și a hotărît să-și pună în practică „amenințarea cu demisia”. Este ceea ce s-a întîmplat la 6 aprilie. Momentul nu-i neprielnic. Din noiembrie și pînă acum, CDR a înregistrat o scădere de popularitate; opinia publică este deci mai pregătită să înțeleagă retragerea din CDR. Foarte probabil, ideea reformei morale cîștigă teren; Alianța Civică o susține ca premisă a tuturor reformelor de domeniu.

Există și alte argumente în favoarea ieșirii din CDR. Rămînînd într-o Convenție în derivă, Alianța Civică riscă să-i împărtășească evoluția. Pe de altă parte, nu cădem în păcatul suprainterpretării, poate, spunînd că cetățenii României au mai mult ca oricînd nevoie de o Alianță Civică tribună a aspirațiilor și a nedumeririlor. Multe nu înțeleg cetățeanul de rînd, de la compromisiunile noii puteri (păstrarea unei părți a aparatului din Securitate și din Ministerul de Externe, pătate de colaborarea cu regimul comunist) la acțiuni judiciare ordonate, apoi revocate (cazul militarilor care au tras în popor, procese de corupție rămase nefinalizate) etc., etc.

Domeniul de activitate al organizațiilor civice este imens, cu atît mai mult cu cît partidele nu se ocupă de aceste probleme; cele la putere știu că ele însele le-au creat, iar cele din opoziție fiindcă interesul lor politic le dictează. Cine, dacă nu o organizație civică să acționeze, deci, în acest hiatus? Rolul Alianței Civice nu mai trebuie demonstrat.

Se pune însă o întrebare fundamentală: la ce vor servi în viitor constatările Alianței Civice, de vreme ce colaborarea cu o forță politică menită să aplice soluțiile (în principiu, cel puțin) va lipsi? Nu riscă Alianța Civică să semene cu un sistem nervos lipsit de nervii motori și, deci, incapabil de acțiune? Iată de ce, de bună-seamă, decizia autosuspendării a și fost nuanțată în conferința de presă din 7 aprilie. Răspunsurile liderilor Alianței lasă întredeschisă ușa. Se poate crede că Alianța nu exclude o clarificare a apelor în sinul Convenției și că exercită, chiar prin gestul retragerii, presiuni în acest scop. În momentul în care liderii Convenției – cei actuali sau alții – ar reveni la politica preconizată în timpul campaniei electorale, veriga dintre Alianță și Convenție se va restabili de la sine. Ca aceasta să se întîmple, este însă nevoie ca CDR să cunoască un eșec de proporții și să ajungă în opoziție – ceea ce desigur că Alianța Civică nu dorește. Ieșirea din acest cerc vicios este esențială pentru supraviețuirea acestei organizații de care societatea românească (repetăm) are nevoie mai mult ca oricînd. Se pune întrebarea: va încerca oare Alianța Civică sub presiunea logică a retragerii din Convenție să devină ea însăși partid? Mijloacele îi lipsesc, dar logica o obligă.

Dosarele există

Interviu cu senatorul CONSTANTIN TICU
DUMITRESCU realizat de IULIAN ANGHEL

Proiectul Legii dosarelor a intrat în discuția Parlamentului acum 4 luni. De ce discutarea lui durează atât de mult?

Era normal ca această lege să fi atras tot felul de adversități, de luări de poziție fătășe sau ascunse. Au fost unii care, de ochii lumii, și-au declarat susținerea pentru acest proiect, dar, în realitate, prin tot felul de manevre, au încercat blocarea ei. N-am să insist asupra acestei categorii pentru că de acolo mi s-a tras excluderea din PNȚCD. După ce trecuseră cinci luni de la trecerea proiectului prin comisia juridică, mi-am dat seama că singura mea ieșire este să trec la denunțarea publică a acestei acțiuni. Nu toată lumea a realizat că, de fapt, am făcut tot ce a fost posibil pentru a-i convinge pe unii dintre liderii PNȚCD să fie de acord cu acest proiect de lege, să-i conving că toți trebuie să ne asumăm trecutul. Subliniind că este vorba de un apel la conștiință, dincolo de frontierele politice, am avut satisfacția să văd că se trece la discutarea proiectului de lege. Dar sînt unii care și atunci, și acum, pur și simplu îl sabotează. Sau îl blochează. Îl fixează întotdeauna joia, cînd e zi scurtă, ceea ce a determinat scurgerea a 4 luni de la începutul dezbatărilor, și totul fără nici o finalitate. Numai vitorul pentru ca acest proiect să fie luat în discuție, înaintea altor legi, l-am cerut colegilor mei de patru ori. În paralel cu această luptă interioară, am avut surprize care au depășit capacitatea mea de a justifica și de a înțelege. Dacă sub Măgureanu și sub Iliescu aveam motivații de tipul „*Ei au susținut Securitatea și de asta nu vor deconspira Securitatea*”, sub „*ai mei*”, blocarea deconspirării Securității mi se pare absurdă. Și totuși... În ziua în care în sfîrșit s-a votat articolul 1 din lege, s-a întimplat un lucru curios pentru mine. Se prezintă într-o emisiune televizată, pentru prima dată, pentru că pînă atunci nu-i văzuse nimeni, cei doi șefi ai serviciilor secrete cele mai importante de la noi, Cătălin Harnagea și Costin Georgescu. Că s-au prezentat nu-i nimic, dar au indus în opinia publică ideea că acest proiect de lege este îndreptat împotriva victimelor Securității. Cel mai „atocunoscător” dintre toți a fost domnul Harnagea. Am rămas jimpresionat că el știe mai bine treaba din grădina vecinului (SRI) decît o știe pe a dînsului. Ei au lansat ideea că de fapt nu mai există arhivă, nu mai sînt dosare și că n-ar mai exista decît dosarele victimelor.

De fapt, aceste dosare mai există?
Dosarele se găsesc. Eu sînt în posesia unui document secret care spune că, în depozitele preluate (de la SRI, n.n.), la data de 15 septembrie '53 existau 1.900.530 dosare, din care 1.200.000 reprezentau fondul informativ. Și 507.000 erau dosare personale plus 154.000 de mape anexe (dosarele informatorilor). Este un document și nu se poate spune: „*Păi, să vedem*”. Cred că totul a fost pus la cale de Costin Georgescu. Ei au pus din nou în circulație arhicunoscuta poveste cum că prin 1980 Ceaușescu ar fi dat ordin să distrugă arhiva peceristă. În fapt, este vorba de o hotărîre a Comitetului Central, din 1968. Eu am documente prin care pot dovedi că aceasta a fost aplicată parțial. În al doilea rînd: dacă distrugi mapa anexă a informatorului și distrugi chiar dosarul personal, este foarte greu în schimb să-i distrugi munca; pentru că ea se găsește în cele 1.700.000 de dosare. Pentru că, împotriva mea sau a altor oameni care au fost „lucrați” de informatori, nu aveam cum să se aducă probe, decît dacă aceste note informative se găseau acolo. *Mai există,*

de asemenea, sintezele informative pe care fiecare ofițer de Securitate era obligat să le facă, cel puțin lunar. Acolo se găsesc date cu nemiluita. Zvonistica lansată la noi nu s-a deosebit cu nimic de ceea ce s-a întîmplat în Germania, Cehoslovacia. Același aparat, aceleași metode, aceleași vorbe: „*Ce rost are o lege a dosarelor, pentru că le-au distrus, membrii de partid nu mai sînt...*”. Dar dacă se muncește serios, în mod sigur vor fi descoperiți cel puțin 90% dintre informatori. Îmi spunea odată pastorul Gauck că zvonistica împotriva proiectului său a fost atît de puternică, încît erau foarte mulți dintre parlamentarii care nu mai voiau proiectul de lege. El s-a temut pînă în ultimul moment.

Foarte mulți oameni politici, sau care fac parte din administrația superioară de stat, își dau cu părerea. A se vedea discuția doamnei Zoe Petre, pe un post tv, pe care, fără să o acuz de rea-credință, o acuz direct că habar n-are de lege și nu a răsoit-o vreodată. Or, dacă n-ai citit un proiect de lege, cum poți să-l apreciezi sau să-l ataci?

O altă găselniță: cică toți ar verifica dosarele tuturor, cînd realitatea e alta. Doamna Petre susținea acest lucru: „*Cum să se uite cineva în dosarul meu și să vadă viața mea intimă?*”. Toate acestea, cînd legea spune clar că *singur tu, ca persoană, ai dreptul la propriul dosar, dacă îl ai*. Pentru că aproximativ 10% din populație a avut dosar, ca atare numai acei cetățeni au dreptul să și-l vadă. Ieșind din contextul legii germane, unde toți informatorii au fost puși la rînd pe masă, indiferent dacă au fost muncitori sau judecători, noi am zis: „*Hai să mergem doar pe o anumită categorie*”. Eu am cedat de la poziția mea inițială, care era mult mai dură, care prevedea chiar scoaterea din funcții a foștilor informatori sau ofițeri. De ce asta? O să-i imit pe Virgil Măgureanu, care a spus la un moment dat, cînd unul dintre membrii comisiei a îndrăznit să spună ceva, care l-a deranjat: „*Dumneata vorbești!*”. Eu asta vreau: ca fiecare cetățean din această țară, atunci cînd mă vede pe mine sau pe altul, despre care el știe că a fost informator sau ofițer de Securitate, să spună: „*Bă, tu vorbești!*”. Acesta e de fapt obiectul legii. Și asta înseamnă asanarea morală: să nu mai am eu, informator, îndrăzneala s-o fac pe lupul moralist.

Proiectul menționează totuși anumite categorii de persoane pentru care calitatea de colaborator va fi făcută publică.

Este adevărat oă pentru funcțiile pe care le-am enumerat, de la președinte la primar etc., fiecare instituție, presa, cetățenii au dreptul să se adreseze în scris instituției ce se va crea și să întrebe: „*Vreau să știu dacă președintele țării a fost ofițer sau informator*”. Iar răspunsul pe care îl primește este foarte simplu și scurt: „*A fost ofițer de Securitate în perioada cutare, a fost colaborator în Securitatea română în perioada cutare*”. Sau, pur și simplu: „*Nu a fost nimic din toate acestea*”. Nimic în plus. Și totuși, ideea este pusă în circulație, și încă cu insistență. Eu iau legea în mină și pot demonstra contrariul. Iar altii... Mă văd obligat acum să dau cîteva nume sau măcar unul singur. Domnul Diaconescu: „*Da, dom'ne, de acord, dar mai întii să-i judecăm pe călăi*”. Dar cine îl împiedică pe domnul Diaconescu, care este președintele Camerei Deputaților, să promoveze un proiect de lege care să-i condamne? Deși, dacă deschide Constituția, ar vedea că n-are pe cine condamna. Pentru că noi am fost „prevăzători”, și, atunci

cînd ne-am tras Constituția, ne-am tras-o pe măsura gîndurilor noastre de a ascunde faptele trecutului. La noi nu poți să umbli în trecut, legea nu se poate aplica retroactiv. Vorbele domnului Diaconescu nu duc, așadar, nicăieri. Decît la deprecierea ideii că legea a-cesta este necesară.

„Frica lui Ionescu-Galbenu de propriul dosar”

În situația asta ajung să spun o prostie: că îl prefer pe Vadim, cu care eu am trei procece, dar care zice: „*Sînt împotriva legii*”. Pentru că e mai cinstit (în măsura în care Vadim poate fi numit cinstit), e preferabilă o altitudine deschisă unuia care zice: „*Da*”, iar după aceea adaugă un „*dar...*” și apoi înșiră cîte-n lună și în stele. Cu astfel de probleme m-am confruntat ani și ani, dar mai ales din clipa în care au văzut că legea a intrat în Parlament. A spus domnul Nicolae Ionescu-Galbenu cînd a fost scandalul: „*Ce, vreați să vedeți trecutul meu, vă interesează? Ei, n-o să-l vedeți!*”. Nu s-a mai putut stăpîni. Asta e frica de propriul dosar, frica de asumarea trecutului de care vorbeam.

Dacă acest proiect de lege nu-i vizează în primul rînd pe informatori, ce urmărește el în principal?

Eu am făcut acest proiect de lege pentru a cunoaște dosarele demnitarilor, da, pentru ca omul care se duce la vot să știe cu cine votează. Dar mai înainte de toate acestea, l-am făcut pentru deconspirarea Securității ca poliție politică. Noi, deocamdată, n-am ajuns să discutăm decît partea cea mai nevinoasă. Adică două articole. La două zile după ce s-a desfășurat ultima dezbateră în Comisia juridică, am depus o listă de amendamente. La articolul 5 spuneam: „*Se definește ca poliție politică, în sensul prezentei legi, orice fel de organism al statului comunist, cum ar fi Securitatea, DIE și altele care au întreprins împotriva cetățenilor acțiuni sau activități ce le-au provocat vătămarea integrității fizice sau psihice*”. etc. De ce acest alineat? Pentru că domnul Cătălin Harnagea, care nu mai are un singur dosar din arhiva instituției sale în păstrarea SRI, ci și le-a tras pe toate în custodia dînsului încă de pe vremea lui Talpeș și le au în arhiva lor crede că noi discutăm aici numai de arhiva SRI. Dacă se votează acest amendament, e foarte clar că definiția de poliție politică o primesc în mod automat și SIE, și DIE, și Direcția de Informații Militare. În situația aceasta avem nevoie de arhive. Se spune în replică: „*Bine, dar acolo sînt secrete de stat*”. Dar dacă comisia care va fi alcătuită găsește în arhivă lucruri legate de securitatea statului, le restituie. Nu avem nevoie de arhivele active. Dar cele care aparțin trecutului comunist nu pot fi îngredite. Sînt unii care au putea

zice că cutare dosare sînt ale SIE sau DIE, că „*noi ne-am ocupat de securitatea externă*”. Dar, pe cei de la Europa Liberă cine îi împușca? Nu serviciile astea? Asta nu era politică?

„Am avut și miniștri care au fost ofițeri sub acoperire”

Mai există, de asemenea, un articol care prevede editarea unei lucrări cu organigramele și organismele Securității, așa cum au arătat ele între '48-'89, pentru că ele au fost reorganizate de vreo șase ori. Există o confuzie totală: cineva zice Direcția a III-a, dar dacă te duci la organigramă o găsești la diferite poziții. Și găsești inclusiv numele, gradul și funcția ofițerilor care au lucrat în această perioadă în Securitate. De asemenea, găsești funcția pe care o îndeplineau astăzi. Vă dați seama ce va fi în momentul în care vom citi acest lucru? Așa, în glumă, eram interpelat de diversi cetățeni: „*Domnule, dar partidele istorice stau cel mai bine cu informatorii*”. Zic: „*Poate să fie așa. Dar voi stați cel mai bine cu ofițerii acoperiți*”, iar ofițerul acoperit este de două sute de ori mai periculos decît un fost informator. Fostul informator poate fi numai manipulat. Sau terorizat psihic. Numai așa, din an în paște, să-ți arate cineva degetul și tu, fost informator, să rămîi blocat. Pentru mine informatorul nu este periculos pentru ce a făcut înainte de '89. Asta ține de latura morală. Este periculos astăzi, cînd ar putea fi recontactat (a se vedea știrea că Vadim își are poliția lui). În clipa în care noi venim cu această lege, foștii informatori nu mai pot fi șantajați. În actuala situație, nu toți au curajul să spună: „*am fost ofițeri de Securitate*”. Mai ales cei acoperiți, pentru că ei erau doctori, erau profesori, erau cei mai buni, aleși de pe băncile facultății din vîrfurile studenției. Din datele pe care le am, eu știu că am avut pînă acum miniștri care au fost ofițeri sub acoperire. Pînă cînd nu se face această deconspirare, nu vom avea cum să știm. De ce să nu apară toți aceștia într-un volum, cu gradele și funcțiile lor și cu meseria de acum? Mare capitalist sau, știu eu, ministru. Ce am distrus cu asta? Absolut nimic. Asta nu este o vinătoare de vrăjtoare, ci ține de dorința de a construi o nouă societate.

Cum credeți că se va derula discutarea legii în condițiile în care, în 4 luni, nu s-au discutat decît două articole?

Am depus o scrisoare la Petre Roman, în care am cerut o reintrare pe ordinea de zi, miercuri și joi, altfel vîzîndu-mă obligat să declar grevă parlamentară. Eu am mai fost în grevă parlamentară 4 luni, nu ca un mijloc de presiune, ci ca o ultimă formă de protest.

MEMBRI

Silviu Brucan
DE LA CAPITALISM
LA SOCIALISM ȘI RETUR
O BIOGRAFIE ÎNTRE DOUĂ REVOLUȚII

Ludwig von Mises
CAPITALISMUL ȘI
DUȘMANII SĂI
CE ÎNSEAMNĂ LAISSEZ-FAIRE?

Aurora Liiceanu
VALURILE, SMINTELILE,
PĂCATELE
PSIHLOGIILE ROMÂNILOR DE AZI

MITURILE COMUNISMULUI
ROMÂNESC
sub direcția lui Lucian Boia

Comenzi: C.P. 26-38 București

Manifestări religioase în spațiul universitar

Joi, 9 aprilie, Senatul Universității București a avut pe agenda problema manifestărilor religioase în spațiul universitar. În urma discuțiilor purtate, Senatul a decis: ● posibilitatea ținerii de conferințe și dezbateri pe teme religioase, în Universitate; ● crearea unei Comisii care să propună, până la sfârșitul lunii mai, strategia de urmat privitoare la tema mai generală a manifestărilor religioase în spațiul universitar; ● interdicerea icoanelor în sălile de curs și de seminar; ● neautorizarea ridicării troitei – cerere a Ligii Studenților și a ASCOR – în curtea Facultăților de Drept și Filozofie; ● să propună Ligii Studenților și ASCOR refacerea Bisericii din Complexul Panduri, aparținând Universității; ● eliminarea așelor cu caracter confesional.

La ora cînd Senatul dezbătea acest punct de pe ordinea de zi, holul Facultăților de Drept și Filozofie – pavoazat cu afișe acuzatoare – se umpluse cu membri ai Ligii Studenților, ASCOR și (totuși nu chiar surprinzător) măicuțe. În zilele premergătoare avuseseră loc alte intervenții pe această temă: comunicatele celor două organizații care practică propaganda ortodoxă în Universitate, scrisorile patriarhului Teoctist și preotului Gheorghe Calciu-Dumitrescu, întâlniri la GDS și la televiziune, declarația APADOR-CH trimisă presei pe 9 aprilie, înaintea începerii dezbaterilor. Deoarece ultima oferă o imagine cuprinzătoare asupra desfășurării evenimentelor și asupra principiilor de înțelegere a acestora, reproducem mai jos comunicatul integral al APADOR-CH.

GABRIEL ANDRESCU

Poziția APADOR-CH cu privire la manifestările religioase în spațiul universitar

APADOR-CH a fost sesizată de-a lungul timpului asupra unor aspecte privind respectarea libertății de conștiință în spațiul universitar. În acest sens, au fost aduse la cunoștința Asociației acțiunile Ligii Studenților și ale Asociației Studenților Creștin-Ortodocși din România, incluzînd afișele și materialele publicate sub egida lor, declarațiile cu valoare politică, dezbaterile pe teme confesionale din Universitatea București, manifestările cu caracter ritual – cum ar fi sfîntirea cîminelor și a sălilor de curs –, punerea de candelă și icoane în spațiile destinate studiului ori inițiativa de ridicare a unei biserici ortodoxe în curtea Facultăților de Drept și Filozofie.

În același timp, Asociația a luat act de contestațiile studenților care, susținînd că spațiul universitar este unul al libertății de gândire, în afara dogmelor religioase sau politice, denunțau „intenția de a ridica un lăcaș de cult ortodox chiar în curtea clădirii care adăpostește Facultatea de Drept și Facultatea de Filozofie din București”, ca și „introducerea icoanelor ortodoxe în amfiteatrele Facultății de Drept” considerînd „Liga Studenților și Asociația Studenților Creștin-Ortodocși din România, organizații ce practică de multă vreme o propagandă religioasă în Universitate și care acum își permit să ia decizii exagerate”. Pe aceeași linie sînt și protestele studenților care afirmă „politicizarea excesivă a mediului universitar și impunerea unui monopol ideologic”, „proliferarea grupurilor de extremă dreaptă”, respectiv, „tolerarea și sprijinirea fundamentalismelor”.

Ultima expresie a situației create este hotărîrea adoptată de Biroul Senatului Universității București, la 26 martie 1998, de a nu autoriza „manifestări religioase în spațiul universitar”. Se așteaptă, în continuare, ratificarea acestei decizii de către Senat. Ca reacție la decizia Biroului Senatului, ASCOR a publicat, sub semnătura președintelui Asociației, o luare de poziție în care denunță „nonșalanța cu care grupări anticreștine, folosindu-se de unii colegi de la Filozofie, au început să facă presiuni puternice asupra conducerii Universității București”. Liga studenților a transmis presei un comunicat, la 8 aprilie 1998, în care vorbește despre „un grup de orientare incertă (autointitulat Asociația Studenților din Universitatea București)” și despre o „ofensivă puternică a forțelor și a practicilor de sorginte comunistă”.

În legătură cu toate aceste aspecte, APADOR-CH afirmă următoarele:

1. Manifestările religioase reprezintă o componentă a dreptului la libertatea religioasă, drept recunoscut de Constituția României și numeroase Convenții internaționale ratificate de către România. Aceste manifestări pot avea loc în spații private, sau în spații publice, cu condiția ca ele să nu afecteze drepturile și libertățile altor persoane.

2. Existența unor dezbateri, pe teme spi-

rituale, religioase sau de altă natură este nu numai compatibilă cu spațiul universitar, ci chiar în spiritul universității. Ar fi de amintit în acest context că misiunea și obiectivele Universității București, așa cum sînt acestea descrise de către Carta Universității, includ și dezvoltarea culturii naționale, teazaurizarea și difuzarea valorilor culturii și civilizației umane, afirmarea identității culturii naționale.

3. Alte forme de exprimare religioasă sau confesională pot fi acceptate numai în măsura în care se dovedesc compatibile cu viața universitară. Ele sînt ilegite dacă aduc atingere misiunii și obiectivelor universității. În acest sens, orice manifestare contrară punctului (7), cap. II al Cartei Universității București: „asumarea și realizarea menirii de focar al conștiinței civice naționale, care să promoveze pluralismul opțiunilor, analizele critice și constructive, dezvoltarea în România a culturii politice și civice, apărarea cadrului democratic întemeiat pe respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale individului și cetățeanului în statul de drept” trebuie respinsă de către conducerea Universității.

Distingerea între manifestările care încalcă valorile pluralismului și democrației și cele care le respectă cade în competența Senatului Universității București. În acest sens, APADOR-CH consideră că Senatul Universității are obligația să elaboreze un cod de conduită aplicabil diferitelor evenimente desfășurate în spațiul universitar, așa cum se întîmplă în majoritatea universităților din democrațiile funcționale. Încălcarea codului de conduită – prin propagandă, prin incitarea la intoleranță, violență etc. – ar urma să atragă după sine ridicarea dreptului persoanelor sau organizațiilor responsabile de a mai desfășura acțiuni în spațiul universitar.

4. În ceea ce privește transformarea spațiului universității publice într-un mediu confesional, APADOR-CH o consideră contrară prevederilor Constituției României. Ea constituie o încălcare a caracterului secular al statului, a drepturilor și libertăților studenților, cadrelor didactice și personalului din universitate. Punerea de icoane pe pereții sălilor de studiu sau culoarelor ori ridicarea unei biserici în spațiul universității afectează libertatea de conștiință a celor care nu împărtășesc aceleași opțiuni religioase ori aceleași forme de manifestare a credinței.

Avînd în vedere că manifestările amintite intră în conflict cu prevederile constituționale, APADOR-CH consideră că Senatul Universității și oricare altă autoritate universitară nu au competența să autorizeze desfășurarea lor. Pentru respectarea cadrului constituțional, a drepturilor și libertăților tuturor cadrelor didactice, Senatul are obligația de a le interzice.

5. În vederea asigurării pluralismului opțiunilor, APADOR-CH consideră necesar ca Senatul Universității să limizeze și să precizeze locurile de afișaj, modul de administrare și sancțiunile în caz de nerespectare.

Consiliul de conducere al APADOR-CH

8 aprilie 1998

ANDREI CORNEA

Ce vor Armata și Biserica?

Am mai spus-o: actualul regim românesc, chiar dacă formal este o republică, în fapt are destule trăsături cît se poate de „anti-republicane”, dacă dăm cuvîntului „republică” sensul său originar de „res publica”. Trăim, în fapt, într-o formă de stat „neofeudală”, într-un regim al privilegiilor, în vederea dobîndirii sau a păstrării cărora oamenii și mai ales grupurile importante, organizațiile, partidele, anumite instituții se luptă cu îndrăjire, deși aceste privilegii nu sînt justificate nici de meritele sau serviciile lor, nici de principiile egalitate și liberale după care s-ar cuveni să se conducă afacerile publice românești.

Două foarte importante instituții, Armata și Biserica Ortodoxă – creditate în sondajele publice cu un mare coeficient de încredere din partea populației – au dat în ultimul timp (dar nu numai) senzația că, cel puțin într-o parte însemnată a lor, nu doresc să accepte un regim autentic republican și că, dimpotrivă, vor să păstreze sau să obțină privilegiul ruinațoare pentru un astfel de regim.

Astfel, declarația domnului Dudu Ionescu, ministru al Apărării în guvernul Ciorbea și Dejeu și secretar de stat la Apărare cu rang de ministru în viitorul guvern Vasile, privitoare la posibilitatea promovării unei legi care să amnistieze pe ofițerii care au ordonat să se tragă în populație în 1989, nu lasă nici o îndoială asupra stării de spirit dintr-o parte, cel puțin, a corpului ofițeresc: Armata (sau măcar o parte a ei) vrea privilegiul unei justiții speciale, a ei proprii, care să judece faptele membrilor săi cu o altă măsură decît cea comună. Așa cum s-a remarcat, o amnistie înseamnă implicit recunoașterea posibilității unei vinovății; or, atîta vreme cît adevărul nu este cunoscut nu se poate vorbi despre posibilitatea de vinovăție și, deci, despre amnistie.

Problema este că, tocmai cînd ancheta Parchetului la unele dosare se apropie de finalizare și apariția înaintea justiției a unor ofițeri pare iminentă, ministrul Apărării vorbește senin despre amnistie. Ce presiuni s-au făcut asupra sa? Pe de altă parte, a invoca exemplul sud-african, cum a făcut domnul Ionescu, este neavenit: acolo s-a oferit amnistie autorilor unor crime politice și rasiale cu condiția ca ei să facă în prealabil mărturisiri complete și publice; dacă n-o făceau, justiția își urma cursul obișnuit: acolo, amnistia a fost trocată cu adevărul. La noi s-ar părea că se încearcă ca amnistia să uzurpe adevărul, să-l ascundă definitiv. De asemenea, nici declarația ulterioară a președintelui Constantinescu nu a lămurit prea bine lucrurile, după părerea mea: președintele a spus că nu vor fi amnistiate crimele împotriva umanității. De acord. Dar alte crime, cum ar fi omorul pur și simplu, vor fi amnistiate?

Pentru mine este clar că Armata (mă refer la o parte însemnată a corpului ofițeresc și de comandă), extrem de afectată de problemele bugetare, de restringerea efectivelor și de dificultățile reformei în vederea admiterii în NATO, nu dorește să fie pus în discuție rolul unora dintre cadrele ei în represuniile ordonate de Ceaușescu și în luptele de stradă cu

„teroriștii” care au urmat căderii dictaturii. Sînt, probabil, prea multe lucruri necurate de ascuns pentru ca o curățenie generală presupusă de aflarea adevărului să fie admisibilă. Și cel mai serios fapt este că Armata pare a exercita presiuni asupra autorității politice, pentru a o determina pe aceasta la un compromis pe cît de penibil, pe atît de primejdios pentru ființa unui stat unde nu sînt acceptabile privilegiile în raport cu justiția.

Dacă Armata pare să conteste, implicit, principiul egalității cetățenilor în fața justiției, Biserica Ortodoxă (sau cel puțin o parte importantă a ierarhilor ei) pare să revendice un rol preculpător în statul român, contestînd *ipso facto* principiul statului secular și neutru din punct de vedere confesional, cît și egalitatea tuturor confesiunilor legale. Câci atfel cum s-ar putea înțelege declarația unui foarte important ierarh cum este Bartolomeu Anania, cum că va propune Sinodului să accepte ca Biserica să dea recomandări de vot populației? Cum se poate interpreta o astfel de declarație? Ca o sugestie că Biserica Ortodoxă ar putea șantaja puterea Actuală cerîndu-i ca, în schimbul unei recomandări de vot în favoarea sa, să-i dea ciștig de cauză în disputa cu Biserica Greco-Catolică? Ca o intenție de a-și negocia în forță statutul de „Biserică Națională”, obținînd anumite prerogative în educație și cultură? Sigur, se poate spune că în alte părți, în Polonia de exemplu, Biserica are asemenea privilegiu (nici acolo, după părerea mea, legitime). Dar măcar acolo, Biserica Catolică le-a cîștigat, într-un fel, datorită activității sale de rezistență din timpul regimului comunist, argument ce nu se poate invoca deloc în favoarea Bisericii Ortodoxe Române.

Ca și Armata, și Biserica Ortodoxă nu prea acceptă să-și privească cu responsabilitate și simț critic trecutul, alți cel din timpul comunismului, cît și cel mai vechi: ea nu și-a explicat niciodată, după cîte știu, rolul său în susținerea directă sau indirectă a ortodoxismului, a mișcării legionare, ori a antisemitismului. Comportamentul public al unei organizații ca ASCOR, susținută de autoritatea Bisericii, lasă impresia că fundamentalismul ortodoxist nu e nici azi inacceptabil pentru Biserică. Oricum, Biserica Ortodoxă Română (și în general ortodoxia) nu a trecut încă prin purgatoriul reformator al unui „Conciliu Vatican II” *sui generis*.

În orice caz, aceste declarații ale Armatei, pe de-o parte, ale Bisericii, pe de-alta, pun pe gînduri. În plus, ele au loc tocmai în momentul delicat cînd se alcătuiește guvernul Vasile, un guvern de la care se așteaptă nu doar să impulsioneze economia, dar și să restabilească credibilitatea clasei politice. Tentația de a da atenție cînd se alcătuiește guvernul Vasile, un guvern de la care se așteaptă nu doar să impulsioneze economia, dar și să restabilească credibilitatea clasei politice. Tentația de a da atenție cînd se alcătuiește guvernul Vasile, un guvern de la care se așteaptă nu doar să impulsioneze economia, dar și să restabilească credibilitatea clasei politice. Tentația de a da atenție cînd se alcătuiește guvernul Vasile, un guvern de la care se așteaptă nu doar să impulsioneze economia, dar și să restabilească credibilitatea clasei politice.

Cariera diplomatică –

Interviu cu TEODOR BACONSKY, ambasadorul

• N. 14 februarie 1963 (București) • Căsătorit; doi copii • Naționalitatea: român • Studii: bacalaureat în filologie-istorie (București, 1980); diplomă de licență în Teologie (Institutul Teologic Universitar, București, 1985); diplomă de Studii Aprofundate (Université de Paris-Sorbonne, 1991); diplomă de Doctorat în Antropologie religioasă și Istorie comparată a religiilor la Universitatea din Paris-Sorbonne (*magna cum laude*, 1994); absolvent al ciclului post-doctoral (fellow) al Colegiului Noua Europă (București, 1996) • Activități profesionale: redactor la Editura Institutului Biblic și de Misiune al BOR (1986–1989); consilier pentru probleme de cultură religioasă la Ministerul Culturii (1990); bursier al guvernului francez (1990–1994); director al editurii Anastasia (1995–1997); conferențiar la Facultatea de Filosofie a Universității din București; ambasador al României pe lângă Sfântul Scaun (Vatican – 1997) • Publicații – Cărți: *Le Rire des Pères. Essai sur le rire dans patristique grecque*, Paris, Desclée de Brouwer, 1996. *Risul Patriarhilor. O antropologie a derizivului în patristica răsăriteană*, București, Anastasia, 1996. *Iacob și ingerul. 45 de ipostaze ale faptului religios*, București, Anastasia, 1996. Numeroase studii, articole, eseuri și recenzii în revistele teologice precum și în presa culturală românească (*Sfera Politică*, *Transilvania*, „22”, *Dilema*, *Secolul 20*, *Cuvîntul*, *Renașterea*). – Traduceri: Paul Evdokimov, *Iubirea nebună a lui Dumnezeu*, București, Anastasia, 1993. Leonid Uspensky, *Teologia icoanei*, București, 1994. Jean-Noël Vuarnet, *Dumnezeul femeilor*, București, Anastasia, 1996 • Limbi străine: franceza, engleza, italiana, greaca veche • Afilieri: membru al Asociației Internaționale de Studii Patristice (Paris); membru fondator al Grupului de Reflecție pentru Înnoirea Bisericii (București); membru al Colegiului Noua Europă (București); inclus în ediția 1998–1999 a catalogului *Who's Who in the World*

Vaticanul – cel mai vechi stat din lume, dar și un „arbitru moral“

Sinteți ambasadorul României la Vatican. Cit de vechi, cit de important este acest stat?

După cum se știe, „Cathedra Petri”, scaunul în care a stat apostolul Petru – care pentru lumea catolică este principele Colegiului Apostolic –, are 2.000 de ani. Însă, Vaticanul ca stat este, în mod surprinzător, foarte recent. A fost creat în 1927 prin așanumitele „Pati Lateranesi”, adică în momentul în care statul italian a socotit că e cazul să încheie conflictul său deja tradițional cu „statele papale” și a stabilit un acord, pe baza căruia relația bilaterală era clarificată. În urma acestui pact, posesiunile Sfintului Scaun s-au restrâns la actualul perimetru de 44 ha, adică, practic, Vaticanul *intra muros*, papii păstrând în plus anumite posesiuni extrateritoriale, situate în Roma. Printre ele aș menționa „bazilicile patriarhale”, vila pontificală de la Castel Gandolfo, precum și o serie de instituții culturale sau caritative. Cu toate acestea, Vaticanul este considerat a fi cel mai vechi stat din lume, dar și un fel de „arbitru moral” al vieții internaționale. Este, în fond, o teocrație care a reușit să străbată toate epocile și să înfrunte toate adversitățile care, după cum știm, n-au fost puține. În ceea ce privește relația noastră diplomatică cu Sfântul Scaun, ea a fost stabilită la nivel de legăție doar în acest secol și, bineînțeles, întreruptă în toată perioada comunismului. În 1992 s-au restabilit relațiile diplomatice la nivel de ambasadă și la ora actuală toată infrastructura este deja creată, în înțelesul că Ambasada deține o Cămară, frumoasă și bine situată, în Villa Ada, iar diplomații beneficiază de cite o reședință adecvată.

Portretul-robot al diplomatului de azi și mult invocatul „buget de austeritate“

Anul trecut a fost o întreagă discuție despre diplomații profesioniști și neprofesioniști, despre problema înnoirii, dacă nu a schimbării corpului diplomatic. Aș vrea să vă întreb în ce măsură această teză, cu argumente pro și contra, rămâne actuală după 6 luni de experiență? Vreți să rămâneți în diplomatie, chiar dacă sinteți „neprofesioniști”, adică nu veniți din vechea gardă a Ministerului de Externe? Care ar fi portretul-robot al diplomatului din anul 1998, '99 și chiar 2000?

Sint și eu tentat să contrazic teza pe care ați enunțat-o, în sensul că a apărut un soi de mit al profesionistului, care a funcționat ca un alibi al stagnării, o împotrivire față de orice schimbare esențială. Fără îndoială că diplomații trebuie să fie profesioniști. Toate țările au diplomați de carieră, altfel spus, oameni care au urmat în general studii umanistice sau juridice, dacă nu economice, care au frecventat diferite stagii menite să-i pregătească pentru carieră. Idealul ar fi ca diplomații să nu fie aserviți vreunei optici de partid, să nu facă politică în mod direct, deci să rămână într-un spațiu de disponibilitate și de neutralitate care să asigure continuitatea politicii externe a țării lor. Cred că acesta este un deziderat încă neatins la noi și cred de asemenea că ar trebui să se

luăm practica majorității statelor lumii. În afară de Statele Unite, care trimit ambasadori „politici”, ca să spun astfel, oamenii din echipa președintelui în funcție, majoritatea statelor au reguli fixe, atît în ceea ce privește succesiunea posturilor diplomatice pe glob – fiecare poate să știe, citeodată cu 10 ani înainte, care vor fi următoarele două posturi unde va trebui să plece – și, în același timp, e vorba de un corp de elită, degajat de presiuni, care reprezintă țara, intru-pi linia specifică a unui guvern, dar rămînd fidel unor principii politice neschimbate de la un termen electoral la celălalt.

În ce măsură diplomații care s-au format în comunism, care au avut comanda ment politică, totuși, de îndeplinit, corespund noilor standarde profesionale?

S-a tot spus – și cred că cei care au spus asta au avut dreptate – că în Ministerul de Externe s-au petrecut prea puține schimbări. Dar cred că și schimbările trebuie operate într-un mod rațional, adică în funcție de niște criterii, care mai trebuie încă precizate. Nu-i nevoie să fie dați afară unii pentru a fi invitați alții, la întimplare, și înainte ca ministerul să facă efortul de a defini statutul diplomatului, de a încerca să facă un *job description*, o grilă de criterii pe care trebuie să le îndeplinească orice candidat. Înainte, deci, ca acest lucru să se întimple, nu cred că se vor putea face schimbări semnificative. De multe ori, au fost chemați oameni „noi”, care s-au dovedit – dintr-un motiv sau altul – neconcordanți cu standardele despre care vorbeai. Cred că diplomatul nu trebuie raportat la un mod ideal. Ca în orice meserie, dacă lucrăm numai cu idealuri, rămînem într-o frustrare permanentă. Aș spune că trebuie fixată o medie a citorva calități personale acceptabile în diplomatie. Este vorba, în primul rînd, de o persoană care să nu fie deformată de sistemul comunist, deci care să nu gîndească în clișeele pe care comunismul le-a elaborat și care au devenit dogme. Să fie deci, o persoană, în principiu, pe cit de tîrnără se poate, pentru a putea lua totul de la zero, pentru a nu fi apăsat de experiența regimului trecut. Trebuie să fie, de asemenea, o persoană care „arată bine” și care are o grație naturală, care nu este dezagabilă în societate. Nu e cazul să vînm adoniși, nu e vorba de un canon estetic, ci pur și simplu de capacitatea cuiva de a crea simpatii, de a se comporta ca o ființă normală și de a putea face față în mod plauzibil unor schimburi care sint, de cele mai multe ori, nu numai politice, ci și intelectuale, culturale ș.m.a.d. Nu e bine ca diplomatul să aibă o personalitate acaparantă, care strivește și care creează indispoziții, trebuie, dimpotrivă, să fie cineva cultivat, în care funcționează bunul-simț, care poate să-și asume exercițiul poliglot specific diplomației, care are capacitatea de a se exprima în minimum citeva limbi și care știe foarte bine cel puțin o limbă de circulație internațională. Vorbim despre un domeniu în care nuanțele sint importante și în care orice confuzie terminologică sau de transpunere dintr-o limbă în alta poate crea un incident diplomatic. Puteți spune că e greu să găsim în România astfel de oameni. Și chiar este greu, pentru că, dacă sint chemați în diplomatie oameni cu doctorat în Occident, să spunem, oameni care și-au afirmat competența, care sint eventual autori de cărți care au o prezență

solidă în viața intelectuală, de multe ori ei pot fi prea individualiști pentru diplomatie: un ego hipertrofiat e un dezavantaj clar în acest domeniu. Nu sint excluși, dar trebuie să înțeleagă diplomația ca pe o formă de asează, adică o manieră de a te comporta întotdeauna corect, fără a te depersonaliza și, în același timp, de a fi suficient de prezent, suficient de „seducător”, pentru a te face acceptat în mediul diplomatic. Trebuie să-ți placă lucrul acesta și, în ceea ce mă privește, am avut surpriza să constat că noua mea „carieră” mă atrage din ce în ce mai mult. Aceasta și pentru că am gîndit-o ca pe o formă de asează superioară și pentru că îmi oferă ocazia de a cunoaște, într-un fel de microcosmos, pe reprezentanții comunității internaționale. Nicăieri în altă parte, fie că te duci ca turist, specialist invitat la un congres sau în orice altă ipostază, nu poți intra într-un mod atît de empiric și de solicitant în concertul nașunilor. Adică, e, într-adevăr, o lume în care înveți să respecti deopotrivă pe reprezentanții tuturor statelor, e o lume în care îți dai seama cît ești de ignorant, pentru că, în pofida acumulărilor tale livrești, constăți că nu știi aproape nimic despre diverse țări ale lumii: se produce astfel revelația propriilor limite. Și, de cite ori ne confruntăm cu propriile limite, lucrul acesta ne ajută să înaintăm.

Cine ar fi potrivit să vină în Ministerul de Externe? Sint mulți care au studiat în străinătate după 1990.

S-au făcut diferite încercări de angajare în diplomatie a unor oameni valoroși din tîrnără generație. Ei vin în minister, stau citeva luni și-și dau seama că banii pe care îi obțin acolo nu sint suficienți pentru a supraviețui în mod decent. Și nici pentru a face față propriilor obligații la București, pentru că un diplomat în Ministerul de Externe are la rîndul lui o serie de obligații protocolare și trebuie să arate bine, să nu fie stînjinit. Încă nu s-a spus suficient că lumea diplomatică e foarte restrînsă. În momentul în care se cer bani de la buget pentru aceasta, ar trebui ca și presa, care sprîjină intenția de a ameliora serviciul diplomatic, să spună că e vorba de cel mult o mie de oameni. Nu e o categorie de funcționari publici de sute de mii de oameni și, deci, efortul bugetar ar fi destul de mic în cazul lor. Chiar și diplomații români azași la post în străinătate sint plătiți de 2–3 ori mai puțin decît colegii lor din capătul respectiv. Asta creează discrepanțe obiective, dar și zadarnice enervări administrative.

Îmi dau seama, din modesta mea experiență de pînă acum, că totul, de la A la Z, trebuie să funcționeze la același nivel. Adică, dacă inviți la un dejun, să spunem, ambasadori, trebuie să ai un personal de serviciu care arată impecabil, care e îmbrăcat în haină albă, cu mînuși, trebuie să ai un serviciu de ceai de cea mai bună calitate, trebuie să poți folosi o argintărie fină... Din cite știu, între războaie, Ministerul de Externe închiria sau împrumuta pînă și bijuteriile doamnelor, bijuterii scoase din seiful Băncii Naționale și care erau, pe durata postului, puse la dispoziția diplomaților respectivi tocmai pentru ca ei să poată participa la întreaga viață diplomatică, cu toate momentele ei de ceremonial, de ritual social, într-un mod cît mai eclatant. E adevărat că și diplomații care intrau în carieră trebuiau să aibă, ca în armată, o dotă, să

o formă de asceză superioară

României la Vatican, realizat de GABRIELA ADAMEȘTEANU

fi cu un anumit standing social și cu o anumită avere.

Vreți să spuneți că suma alocată din buget pentru MAE și implicit pentru ambasadele României este insuficientă pentru o bună reprezentare?

Bugetul este, de departe, insuficient. Știu, din discuțiile purtate cu ologologii mei, că statele postcomuniste au - toate - „bugete de austeritate”. Diferența dintre ele și noi este că ele și-au redus drastic numărul de ambasade, păstrându-le numai pe celea de maxim prestigiu și de interes politic imediat. Cu aceleași sume, se pot întreține astfel ambasade unde „amă-nunțele” de imagine pe care le evocam pot fi satisfăcute.

Dar nu înseamnă că vreți să ridicăți veniturile unei categorii percepute deja ca „privilegiate”?

E bine să reținem că diplomatul reprezintă, în fiecare gest, dar și în cadrul său de viață profesională și personală, statul care l-a acreditat. Nimeni nu te judecă sau nu te percepe ca persoană particulară. Nu există ambasadori *incognito*, diplomați în clandestinitate. Ești literalmente identificat cu imaginea statului pe care îl reprezintă. Iată de ce statul nu investește bani în confortul unui individ, ci într-un mesager autorizat, care are vocația de a „personaliza” punctul de vedere al Guvernului său. Sigur că, dintr-o facilă perspectivă populistă, diplomatul trăiește într-o *prison*

dorée. Se uită sau se ignoră însă faptul că profesiunea aceasta este una dintre cele mai stresante cu puțință. E un spațiu de coerență „holistică”, un teritoriu în care orice defecțiune punctuală afectează eficiența ansamblului. Vorbeam adineaori despre o „asceză superioară” și nu cred că exagerăm: trebuie să-ți controlezi permanent gesturile, vocea, tonul, vestimentația, postura. Trebuie să treci de la o limbă la alta, să faci conversație agreabilă, adaptându-te spontan la nivelul interlocutorului, trebuie să pui întrebări grave cu un aer decontractat, trebuie să te arăți interesat și de subiectele care te plictisesc enorm, dar asupra cărora partenerul tău de dialog insistă ș.a.m.d. În ceea ce privește „privilegiile” pe care le sugerați, așa spune: de ce nu? E vorba despre o categorie realmente privilegiată, din care nu poate face parte oricine și pe „umerii” căreia apasă presiunea unei uriașe responsabilități. Am câștiga teribil dacă am abandona retorica egalitarismului demagogic, dacă am înțelege că „elitele” despre care tot vorbim nu pot fi simultan compuse din „cei mai buni” și din „cei mai prăpădiți”. Nu te poți acomoda cu apelativul „Excelență” dacă stilul tău de viață nu este „privilegiat” până la anacronism. Domnul ministru Andrei Pleșu avea perfectă dreptate când afirma că nu poți face diplomatie serioasă cu „salarii de portar”.

Comunicarea dintre MAE și misiunile diplomatice

Reproșul meu față de conducerile anterioare ale MAE se referă la presa. Am avut discuții cu Adrian Severin și el mi-a spus că problema presei se va rezolva prin Internet. Dar Internetul este mai mult publicitate decît informație și cred că diplomatul trebuie să aibă acces la presa din țară, chiar dacă ea funcționează într-un regim discret (sau tocmai din acest motiv). De fapt, cum funcționează comunicarea dintre MAE și misiunile diplomatice?

Acum șase luni, cînd am sosit la post, presa din țară ajungea la Misiune după două săptămîni: suficient de mult timp pentru a o face inutilizabilă. Nu demult, aceste expediții tardive au fost sistate, iar acum ne informăm, într-adevăr, cu ajutorul Internet-ului. Aveți dreptate că de acolo nu se pot extrage decît anumite articole, dar avem cel puțin posibilitatea de a recolta știri încă proaspete. Ar fi excelent ca MAE să achite totuși abonamente la revistele culturale săptămînale și la publicațiile de analiză politică: chiar dacă ne-ar sosi prin poștă, ne-ar fi de mare folos, pentru că în ele pulsează dezbaterile cea mai consistentă și pentru că numai citindu-le poți decela, printre rînduri, tendințele semnificative ale societății românești. În ceea ce privește „comunicarea dintre MAE

și misiunile diplomatice”, vă pot spune că lucrurile se ameliorează, deși nu în ritmul pe care l-am putea aștepta. Sînt cel mai tînăr ambasador al României și e normal să mă situez, ca atitudine, pe pozițiile „tinerii generații”. Cred, în acest context, că reflexele secretomaniei cultivate sub comunism persistă supărător. Majoritatea informațiilor dintre „Centrală” și Misiuni sînt de domeniu public și nu comportă exigența - laborioasă și costisitoare - a comunicării lor pe canale secrete. Ar trebui ca rezultatele publice ale diferitelor evenimente politico-diplomatice să ne fie transmise prin *E-mail* sau prin fax, iar comentariile tehnice și instrucțiunile ministerului să facă în continuare obiectul „telegamelor” clasice. Citeam de curînd într-o revistă italiană că problemele de acest fel (care țin de evoluția mentalităților și de asumarea revoluției tehnologice la care asistăm) preocupă și „casele mai mari”. Ca și în ziaristică, în diplomatie, calitatea informației depinde nemijlocit de urgența transmiterii ei. Dacă nu vom comunica „în timp real”, vom fosiliza serviciul diplomatic, lăsîndu-ne devansată nu numai de către ziaristi, ci și de către viața internațională însăși: la acest nivel, cine nu reacționează cu suficientă promptitudine, pierde însuși dreptul de a o mai face.

REVISTA PRESEI

Securitatea și dosarele ziariștilor

● Zilele acestea, plenul Senatului dezbate proiectul de lege inițiat de senatorul PNTCD Ticu Dumitrescu privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității ca poliție politică. Potrivit articolelor de lege deja aprobate, este considerată **agent al Securității** persoana care a îndeplinit funcția de lucrător operativ sau acoperit al acestei instituții. **Colaborator** este cel care a figurat în evidențele Securității ca rezident deținător de locuință conspirativă, informator chiar dacă și-a exercitat activitatea informativă în stare de libertate sau detenție. Printre persoanele ale căror dosare vor putea fi făcute publice se numără și ziariștii: „Orice cetățean va putea fi informat, la cerere, asupra calității de agent sau colaborator al fostei Securități a patronilor, directorilor și redactorilor din serviciile publice sau private de radio, televiziune sau presă”. Amendamentul a fost propus de senatorul George Pruteanu (Cronica română din 9 aprilie) ● Ticu Dumitrescu și-a anunțat, pentru a treia oară de la intrarea legii în dezbaterile Senatului, intrarea în grevă parlamentară. El este nemulțumit că legea intrată în dezbateră pe 10 decembrie 1997 nu este încă finalizată (Curentul din 10 aprilie) ● Primarul Brașovului, Ioan Ghișe, a semnat pe 15 iunie 1983 un angajament cu Securitatea - alăb din **România liberă** (9 aprilie), care citează cotidianul brașovean **Bună ziua, Brașov**. El semna sub numele conspirativ de „Ioniță”. În angajamentul scris, Ioan Ghișe se obliga să informeze „în mod real despre orice fapte îndreptate împotriva Securității statului, indiferent de persoane sau grade de rudenie”. Primarul susține că nu a semnat nici o informare „despre vreun român, coleg, cunoștință, rudă sau prieten”, ci doar

note informative despre activitatea elevilor libieni care învățau la liceul „Tractorul”, unde primarul Brașovului a fost în acea vreme pedagog și profesor. El susținea că toți cei care aveau de a face cu elevii arabi de la „Tractorul” erau obligați să semneze astfel de angajamente cu Securitatea. „Primarul Brașovului nu are nici un fel de remușcare privind trecutul său de informator al Securității și consideră că acest document a fost scos la iveală doar pentru a-l obliga să nu mai candideze la funcția de președinte al PNL, filiala Brașov”, spune **România liberă**. Ioan Ghișe a fost în perioada 1992-1996 deputat PL '93. „În fața electoratului, în nici una dintre campaniile electorale, acesta nu a făcut referire la faptul că a fost informator al Securității”, adaugă sus-numitul cotidian ● **România liberă** publică pe 9 aprilie comunicatul PD referitor la revenirea în fruntea Primăriei Capitalei a fostului prim-ministru, Victor Ciorbea. După ce și-a dat demisia din funcția de prim-ministru și din cea de prim general al Capitalei, Victor Ciorbea a fost rugat de conducerea partidului să revină asupra deciziei de a părăsi și Primăria. Ciorbea a refuzat, motivînd printre altele, că, așa cum a fost obstrucționat în Guvern de miniștrii PD, ar putea fi obstrucționat la primărie de consilierii PD. În comunicatul semnat de vicepreședintele partidului, Traian Bănescu, la punctul

3 se arată: „Considerăm că experiența acumulată a făcut din Victor Ciorbea un primar general care va ști să atragă sprijinul necesar pentru a îndeplini mandatul pentru care s-a angajat în fața cetățenilor Capitalei României. Cetățenii Capitalei așteaptă de la alesul lor din iunie 1996 un oraș mai bine administrat, mai curat, mai sigur, mai frumos. Faceți și vă vom sprijini, domnule Victor Ciorbea”. Cei care-și amintesc de noroiul cu care Traian Bănescu l-a împoșcat luni și luni de zile pe Victor Ciorbea, pe vremea cînd era prim-ministru, se vor întreba precum **România liberă**: „Mirlănie sau cinism?”. Sau amîndouă la un loc? ● Sub titlul „Pentru tactica și strategia programului economic, nu conțai pe FMI”, **Adevărul** din 9 aprilie publică fragmente, însoțite de mici comentarii, din scrisoarea pe care Poul Thomsen, negociatorul șef al FMI pentru România, ar fi trimis-o recent primului-ministru, Radu Vasile, și miniștrilor din domeniile economice. După ce reafirmă sprijinul FMI pentru programul românesc de reformă, mesajul arată: „noul guvern nu trebuie să se grăbească în definirea programului său economic, fiind preferabilă evitarea repetării greșelilor de debut ale echipei anterioare”. Poul Thomsen insistă ca acest program să fie unul propriu „și nu o simplă preluare a recomandărilor organismelor financiare internaționale. FMI este doritor să asigure expertiza tehnică necesară și nu să formuleze recomandări tactice sau strategice, exclusiv de competența autorităților române”. În final, negociatorul șef al FMI avertizează că „mediile financiare internaționale vor analiza cu maximă atenție toate luările de poziție ale echipei guvernamentale de la București, după instalarea oficială a noului guvern” ● Reprezentantul FMI la București, John Hill, declară că: „nimeni nu a trimis nici o scrisoare telefonică, nu știu de unde a apărut această scrisoare” (**România liberă**, 11 aprilie). (I.A.)

Generalul Nițu eliberat din funcție

PS
pe scurt

Pe 6 aprilie, ministrul de Interne, Gavril Dejeu, l-a eliberat din funcția de consilier al ministrului pe generalul de divizie Nicolae Nițu. Motivul îl constituie implicarea generalului în activități politice, lucru care contravine *Legii 80/1995* privind statutul cadrelor militare. Cu o săptămînă înainte, generalul Nițu se înscrisese în Partidul România Mare, care i-a propus candidatura pentru postul de primar general al Capitalei în alegerile care vor avea loc în vară.

Împotriva dublei cetățenii

Ministrul de Externe al Ungariei, László Kovács, a respins pe 6 aprilie ideea de a acorda cetățenia maghiară etnicilor maghiari care trăiesc în afara granițelor Ungariei. Ea fusese lansată de Sándor Csóori, președintele Federației Mondiale a Maghiarilor. László Kovács a calificat această inițiativă drept absurdă, apreciînd că ea ar risca să fie interpretată ca o încercare a Ungariei de a recupera teritoriile pierdute după cel de-al doilea război mondial.

La rîndul său, Verestoy Atilla, senator UDMR, a arătat că nici UDMR nu este de acord cu dubla cetățenie: „Ideea unei duble cetățenii nu face decît să ne slăbească argumentele în favoarea drepturilor egale cu populația majoritară”.

Dorim să ne rezolvăm problemele în România, cu perspectiva de a deveni într-o zi cetățeni ai unei Europe unite.”

PS
pe scurt

RĂZVAN PAUL

Generația plictisită

Sub influența plăcută și ușor amăgitoare a unor lecturi din Ortega y Gasset sau Mircea Eliade, m-am trezit așezat, fără a găsi resurse de împotriva, în ceea ce se numește indeobște „obsesia generației”. Nostalgiea unei generații interbelice remarcabile a avut, cu siguranță, un cuvânt important de spus în nașterea interesului meu, cu atât mai mult, cu cât ei i-a urmat prăpastia comunistă de jumătate de veac. Fără a o resimți însă ca o problemă personal-organică, m-am interesat doar ocazional de vitalitatea specifică tinerilor de o aceeași vîrstă cu mine (ceea ce înseamnă în jurul a 20 de ani). Situația în acest tip de neliniște nu putea fi rezolvată, desigur, prin investigații sociologice sau psihologice, ci doar printr-o *căutare îndrăgostită*. Am ajuns să-mi privesc mai atent colegii de facultate, să „interroghez” idei și comportamente comune, să văd dacă există o ținută împărțită și dincolo de orizontul meu imediat. Am lăsat la o parte în mod repetat această temă, încurcat și dezamăgit de complexitatea ei, și am reluat-o cu pasune ori de câte ori mi s-a părut că descopăr afinități de gândire și sensibilitate cu ceilalți.

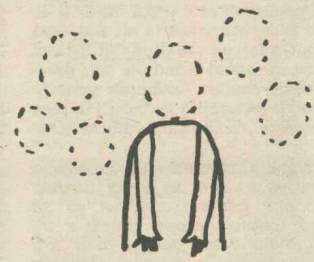
Interesul meu vlăguit se împropășta mai ales de la premisa, asimilată sub forma unei credințe, că generația pe care Dan C. Mihăilescu, într-un articol din „22” (51/1996), o numea „generația Humanitas”, are un important atu distinctiv: ea împlinește pe de-a-ntregul condiția de generație nouă. În sensul riguros pe care sîntem datori să i-l dăm, „nou” trebuie să însemne, strict: neatins de rugina vechiului. În vremuri prolixă cum sînt cele de „tranzitie”, cînd apele par mai tulburi ca niciodată, „noul” devine o categorie fundamentală. El e semnificativ și funcțional numai atît timp cît îi sînt conștientizate virtuțile igienice.

Trebuie făcută o precizare. Dacă în societăți normale viața politică nu determină strict succesiunea generațiilor intelectuale, ci numai o influențează nuanțat, ei bine, în trecerea de la totalitarism la democrație (e cazul nostru, indiferent de prezența ghilmelelor), contururile trebuie prelungește extrem de pronunțat, mai ales în cazul elitelor intelectuale. Delimitarea de trecut, igienizarea, e o condiție a înaintării. Se poate replica prin observația că mecanismele inerțiale se dovedesc deosebit de puternice. Tocmai de aceea, cred că „noul” nu poate fi obținut decît prin asumarea lui conștientă, prin sesizarea vechiului și apăsarea pe ruptura dintre ele. Altfel, leșurile sînt purtate mai departe în spate, confuzia se prelungește indefinit. Or, în virtutea acestei premise formale, îmi propun să înțeleg tinăra generație într-o definiție restrînsă și, de aceea, mai adevărată, pornind de la experiența distinctă a trecutului: este vorba de tinerii care nu au ajuns să se întărească pe poziții „uteciste”, care nu au avut timp să devină tineri comunisti și să fie prinși în activisme. Un calcul simplu, totuși pătimaș, arată că această nouă generație, în nucleul său cel mai valoros, se află tocmai acum în Universitate.

Din păcate, însă, constatarea care mi s-a impus la capătul unei priviri atente, înăuntru și dincolo de zidurile Universității, este că trăsătura noastră esențială e plictiseala, cu toate formele și însoțitorile ei: oboseală timpurie, lipsă a proiectului propriu și manifestare inadecvată, nepăsare și dezgust. În parte, este de vină sfîrșitul de secol și de mileniu, care ne apasă fără să o știm; în parte – faptul de a fi fost, într-un fel, „copii crescuți de bu-

nici”. Interbelicii – „bunicii noștri” – n-au reușit să ne transmită decît sentimentul depărtării lor, nu și ce aveau ei mai de preț: viața explozivă, virilitatea, invitația la nebunie, la „ridicol” și la trăire intensă. În condițiile moleșelii noastre, întreaga putere a „noului” rămîne inoperantă, iar considerațiile mele anterioare devin și ele gratuite. În articolul pomenit mai sus, Dan C. Mihăilescu se află în plin imaginar atunci cînd crede în realitatea dialogului efectiv dintre „generația 27” și tinăra generație de astăzi. El vorbește, referindu-se la aceasta din urmă, de particularități inexistente: „fascinația autodesăvîrșirii”, „foamea de experiențe”, „acuta conștiință a valorii proprii” sau dorința prezenței urgente la virf. Toate sînt imagini, nu

- Tinăra generație românească a sfîrșitului de mileniu este neacomdată vital • Ea ar putea fi o generație cu adevărat nouă, întîia după prăpastia comunistă
- Însă, îmbătrînirea prematură și manifestarea inadecvată sînt singurele ei trăsături vizibile
- Rămîne doar speranța într-un nucleu tare al generației •

doar idealizate, dar chiar inversate, ale tinărului pe care l-am întîlnit eu: cu puține excepții, el își face mecanic și dezinteresat „referatele”, citește „școlărește” doar „ceea ce-i trebuie”, e întotdeauna anost și indispus. Nu e nici măcar neîncrezător în resursele proprii. Singura caracteristică din articolul din „22” pe care o recunosc este exprimată plastic: „anemia este genetică”. Și anemia este o scuză încă bună pentru tinărul resemnăt cu mizeria fizică din jur și nepăsător față de viața politică, chiar atunci cînd lucrurile petrecute aici sînt inadmisibile.

Mai degrabă decît în articolul lui Dan C. Mihăilescu, regălesc suflul generației noastre, paradoxal, într-o descriere interbelică. Anume, într-un „elogiu” ironic adus feminității moderne de N. Steinhardt în *Revista burgheză* din 1935. „Fata modernă” este evidențiată pentru frivolitatea ei și pornirile culturaliste. Pasajul se referă explicit la atmosfera din Facultatea de Litere și Filosofie din București: „Și băieții pot fi fete moderne (...) dacă optează pentru femininitatea modernă, ei primesc, înconjură și creează atmosfera culturală pentru colegele lor dela litere sau filosofie (...) Băieții-fete moderne și fetele moderne în sens strict audiază împreună cursurile, merg la conferințe, la concert, la cofetării și fac lungi plimbări pe străzi”. Saloanele culturale ale vremii sînt înlocuite astăzi de chefură sau petreceri, de cluburi de muzică alternativă. Trebuie spus în paranteză că muzica alternativă, aflată la modă, pune în joc o atitudine estetică distinctă care constă, pe de o parte, în femininare și în cultul elegantei gesturilor și, pe de altă parte, în simularea unei indispoziții revoltate.

„Sfîrșeala” noastră este nefirească

deoarece ea vine să se așeze într-un suflet care ar trebui să fie, dimpotrivă, plin de forță începutului. Ortega y Gasset scrie în 1923 că apatia caracteristică vremii sale este un simptom sigur al unei generații dezertoare. Dezertarea, continuă el, înseamnă neurmarea vocației proprii. Aparițiile care o însoțesc sînt suportarea docilă a unor forme nepotrivite și situarea în „reziduuri anchilozate ale altei perioade”. Ne aflăm cu acestea în plină actualitate românească. Este de ajuns să privim omniprezența „generației Anastasia”. Am preluat expresia de la același Dan C. Mihăilescu, care așază „generația Anastasia” ca un subtip al „generației Humanitas”. El oferă și o descriere sugestivă a tinerilor ortodoxiști, converșiți prea devreme și prea ușor la bigotismul religios: „tineri cu sau fără acnee, pe cit de plăpîndi și palizi, pe atît de rectilini moral și învîrtoși între duh și patriotism”. Ar putea fi adăugate un potențial neașteptat de intoleranță și ingeniozitatea prozelitismului.

Universitatea București este de citiva ani supusă unor manifestări religioase care, dacă imediat după revoluție erau firești – încărcate fiind de tensiune sufletească –, acum au devenit nu doar nepotrivite, dar, mai ales, gratuite. În lipsa unui sentiment religios autentic, care presupune pe lîngă trăire o reținere și cit-de-cit ascundere, propaganda religioasă fățișă a „generației Anastasia”, făcută peste tot, cînd incolor, cînd strident, nu este altceva decît repetarea în gol a unor forme fără fond. Preluarea lipsită de discernămint a unui proiect anacronic, cum este îmbinarea religiosului cu sentimentele patriotarde, și transformarea lui în ritual gol, dovedesc că în fundal se află absența problematicii proprii, iar înăuntru un suflet secătuit. Convingerea potrivit căreia „regerarea morală a patriei cere renașterea credinței” și, alăturat, că acest lucru trebuie început prin a transforma universitățile în mănăstiri sînt semne ale unei bătrîneți timpurii. A clădi mai degrabă biserici, în spații care, deși destinate campusurilor universitare, sînt lăsate de izbeliște, este o dovadă în plus a încremerilor reumatice. Ceea ce e intristător, mai mult decît incurcarea unor repere elementare, este faptul că manifestările de acest tip nu sînt justificate vital. Ele nu vin din nevoi acute, interioare, din pulsuni intime, ci din atavisme acceptate cu indiferență. Sentimentul purromănesc al lui „trebuie să facem ceva”, fără a ști bine ce și de ce – să comemorăm, să sfîntim, să ridicăm monumente –, din lipsă de activitate și de idei serioase, mai ales din plictiseală, caracterizează pe de-a-ntregul „generația Anastasia”.

Variațiile plictiselii nu se opresc, însă, aici. Lipsa interesului vital și a unor țeluri lăuntrice sînt mai vizibile încă în afara spațiului intelectual. Această zonă nu m-ar interesa cîtăși de puțin dacă nu aș crede că, indiferent de neconcordanțele în gândire, elita își extrage sensibilitatea de fond laolaltă cu masa largă a congenerilor. În cazul tinerilor, acest peisaj mai amplu este invadat de dezolanta „generație pro”, care vine gălăgios din urmă cu grimasele ei specifice. Ce oferă ea privirii și, mai ales, auzului? Un mimetism lipsit de cel mai vag gust, declararea cu strigăte și strîmbături a unei libertăți goale, artificialitatea. Toate nu sînt decît forme spectrale ale

anemiei. Efectul „pro”, devenit în scurt timp o discotecă ieșită în stradă, este lipsit întru totul de consistență și de viață. El identifică o neacomodare vitală, chiar dacă gestul forțat încearcă din răspuseri să dea senzația prosperității și a tineretii și parada greoaie se străduiește să refacă o spontaneitate ratată. Somația bruscantă a „a fi pro” dovedește în ultimă instanță că nu se găsește altceva mai bun de făcut.

Ce rămîne după parcurgerea acestor imagini cenșurii? Este, oare, *căutarea îndrăgostită* de care vorbeam la început înșelată definitiv sau există un nucleu tare al tinereii generației, încă ascuns, care să se poată ridica de sub aerul stătut care îl înconjoară și să-și poată asuma noutatea situației sale? Dacă el există, atunci plictiseala lui constă în cea mai ușoară formă a ei, ca refuz de manifestare, și nu ca manifestare proastă sau haotică. Doar în cazul lui, plictiseala poate fi neautentică, superficială, neadincită în anemie, ci îmbrățișată din comoditate și lipsă a îndrăzneții: atitudine confortabilă și nimic mai mult. În punctul acesta al raționamentului, nu poate ajuta luciditatea gândului lui Mircea Eliade: nu trebuie să aștepti maturitatea pentru a spune ceea ce ai de spus la o vîrstă încă nematură. Altfel, va fi prea tîrziu și prea inutil, vei ajunge să dai seama de un *altul*, nu de tine cel de acum. Singurul mod de a acționa adecvat este scrisul și singurul spațiu de trăire deschis și viu e cultura. Riscul care intervine aici este de a cădea în demagogia culturii, folosită cu fervoare în discursul intelectual coerent. Oricum, nu vreau să cedez incoerenței de a vorbi în acest text despre nucleu tare al tinereii generației, care, nefind vizibil, este numai imaginabil sau intuibil. În plus, trecerea de la a deprima la speranță ar fi prea bruscă. Cert e că un articol rezervat lui va trebui să înceapă prin două versuri din Petrarca: „Acolo unde zilele sînt înorâte, scurte, / Se va naște o gîntă căreia de moarte nici nu-i pasă”. Despre această „gîntă” voi încerca să scriu într-un număr viitor.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE

se pot abona la revista „22” achitînd la redacție (Calea Victoriei 120) costul abonamentului sau depunîndu-l în conturile deschise la Banca Comercială Ion Tiriac S.A. București, Str. Doamnei nr. 12 (menționînd CODUL SWIFT: CBITROBU); (pentru dolari în contul 4024009230, pentru mărci în contul 4024009231, pentru franc francezi în contul 4024009235, pentru franc sterline în contul 4024009232, pentru franc elvețieni în contul 4024009233, pentru lire italiene în contul 4024009234) sau (pentru orice fel de valută) trimițînd un cec (money order) pe adresa: Revista „22”, Calea Victoriei 120, cod 70179, sector 1, București, România.

Pentru a nu se reține un comision foarte mare de către bănci, rugăm abonații cărora le stă în putință acest lucru ca plățile care se fac prin cec (nu virament) să se facă prin cecuri plătibile în SUA și exprimate în dolari SUA sau prin cecuri exprimate în mărci germane și plătibile în Germania.

	1 an	6 luni	3 luni
- Europa	80 \$	40 \$	20 \$
- occidentală	140 DM	70 DM	35 DM
și Israel:	500 FF	250 FF	125 FF
	140.000 LIT	70.000 LIT	35.000 LIT
	56 £	28 £	14 £
	100 CHF	50 CHF	25 CHF
- Ungaria, Polonia, Cehia, Slovacia, Slovenia	40 \$	20 \$	10 \$
- SUA, Japonia, Australia:	100 \$	50 \$	25 \$

sau echivalentul în orice monedă convertibilă.

Revista „22” anunță exclusivitatea difuzării sale în străinătate. Difuzorii de presă neautorizați de redacție (inclusiv RODIPET) vor trebui să răspundă conform prevederilor legale.

SANDU IORDACHE

Un contract nerespectat

Declarațiile procurorului general al orașului Köln, Eckbert Büles, din 24 martie a.c., cu privire la implicațiile unor oficiali români în scandalul copiilor români manipulați de o rețea de infractori pentru a fura, a cerși și a se prostitua în Germania, au fost confirmate de comisia română delegată de urgență în Germania pentru a obține probele acuzațiilor. Aceste acuzații vizau: 1) ambasada României în Germania - de aici li s-ar fi oferit infractorilor, fără respectarea procedurilor în vigoare, pașapoarte; 2) poliția din Craiova - care ar fi prevenit infractorii asupra urmăririi lor de către poliția federală.

În acest context, primul secretar al secției consulare din cadrul ambasadei României la Bonn, Gheorghe Stănescu, și fostul șofer al ambasadei, Cristian Catrinescu (la data formulării acuzațiilor se mutase deja la ambasada României la Vatican), au fost rechemati de urgență din serviciul exterior, urmînd să fie supuși în țară unor cercetări amănunțite. După cum declara Anda Filip, purtătorul de cuvînt al ministrului de Externe Andrei Pleșu, nu s-a stabilit încă dacă eliberările de acte către infractorii („nereguli în îndeplinirea cu strictețe a procedurilor consulare”) au fost făcute în cunoștință de cauză asupra „calității” infractorilor sau nu, dacă au fost plătite de infractorii sau nu. După terminarea cercetărilor se va ajunge la una din cele două concluzii posibile: ori e vorba de corupție, luare de mită, ori de lipsă de profesionalism.

În urma verificării de către autoritățile române a probelor de acuzare împotriva unor angajați ai poliției din Craiova, singurul declarat vinovat a fost locotenent-colonelul Jan Tudor, șeful Brigăzii de luptă împotriva corupției.

După cum declară surse din IGP, cei doi infractori care coordonau afacerea minorilor, soții Eduard Nicu și Marga Stefi-Schäfer, erau, de origine, români din Dolj. Poliția germană, care-i urmărea de mai multă vreme, a aflat despre originea lor, ca și despre cea a celor cca. 100 de copii, majoritatea provenind din județul Iași. Fiind vorba de o rețea internațională de traficanți, poliția germană a intrat în co-

laborare cu poliția română, în special cu cea din Craiova, pentru a putea descoperi și distruge întreaga rețea. Pentru că cei doi soți au continuat să vină în România, la nunți și botezuri ale unor rude din Dolj - posibile momente de organizare a unor noi transporturi de copii -, poliția din Craiova a început să chestioneze aceste rude, încercînd să afle metodele de „racolare” a copiilor și traseele românești ale traficului. În acest timp, poliția germană a rămas în umbră, deși avea probe să-i acuze pe cei doi și pe cîțiva complici ai lor, deja identificați. Presupunînd că rețeaua de traficanți cuprinde mai mulți infractori, dintre care unii necunoscuți încă, polițiștii germani au preferat să aștepte un nou transport de copii și informațiile colaboratorilor români, pentru a pune cap la cap toate datele afacerii și pentru a-i găsi pe toți cei implicați.

factorilor. Înregistrarea convorbirii a fost oferită ca probă de acuzare autorităților române. Din comunicatul de presă al IGP, din 5 ianuarie, care anunța destituirea din funcție a locotenent-colonelului Jan Tudor, se poate reconstitui conținutul discuției. „Ofițerul a relatat că inițiativa verificărilor nu îi aparține, că acestea fuseseră cerute de Ministerul de Interne Român la solicitarea Poliției Germane”, spune comunicatul de presă al IGP. În același comunicat se menționează: „nu s-a făcut nici o afirmație cu privire la oferirea, și cu atât mai puțin la solicitarea unor avantaje materiale. Mai mult, rezultă clar că Stefi-Schäfer Eduard Nicu nu-l agreează pe ofițer, motivul fiind lesne de înțeles”. „Motivul” ar fi fost acela că locotenent-colonelul Jan Tudor a contribuit la arestarea lui Stefi-Schäfer Eduard Nicu în România, în 1991 (în 1992 a fost eliberat și apoi a plecat în Germania).

Acuzațiile de corupție din presa germană, conform cărora polițiștii români ar fi primit piese de mașini de la infractori, au fost calificate chiar de către procurorul german Eckbert Büles drept simple speculații. Ipoteza corupției este infirmată și de faptul că

neintenționat, el i-a avertizat pe infractorii că se află sub urmărirea poliției germane.

Crezînd inițial că e vorba de acuzații de corupție la adresa lui (vehiculate de presa germană și preluate de cea română), locotenent-colonelul Jan Tudor se arătase indignat în declarațiile sale de presă. El își exprimase chiar intenția de a-l chema în judecată pe procurorul german pentru calomnie. Numai că, dacă locotenent-colonelul Jan Tudor avea dreptate respingînd acuzația de corupție, el rămîne totuși vinovat: a divulgat un secret de serviciu tocmai celui pe care, în colaborare cu poliția germană, încerca să-l prindă. Chiar dacă a fost vorba de o presiune de moment, de o „scăpare”, a fost suficient pentru ca ancheta să fie compromisă: preveniți, infractorii au sistat transportul de copii aflat în pregătire și pe care poliția germană îl aștepta în preajma Crăciunului și, în afară de infractorii cunoscuți, nu a mai putut fi arestat nimeni.

Din perspectiva contractului tratat cu maximă seriozitate de partea germană, motivul derogării de la acest contract a fost mai puțin important decît încălcarea însăși a contractului. Corupție sau naivitate, autoritățile române au aflat despre scandal nu pe cale diplomatică, cum ar fi fost normal, ci din presa germană. Faptul s-a datorat, fără îndoială, neîncrederea temporară a poliției germane în autoritățile române, în urma nerespectării de către partea română, considerată global, a contractului.

Compromiterea anchetei s-a resimțit imediat în modul de percepere a României în Germania. Gravitatea situației, în ceea ce ne privește, a fost potențată de prezența României la Tîrgul de Carte de la Leipzig, pentru prima dată în calitate de invitat de onoare.

În 7 aprilie a.c., ambasadorul României în Germania, Tudor Dunca, a venit în țară la propria solicitare, pentru a clarifica împreună cu ministrul de Externe, Andrei Pleșu, alte aspecte ale activității diplomatice prestate de cei incriminați. În privința vinovaților, cercetările interne continuă pe baza unor voluminoase materiale informative oferite de procuratura germană. Prin purtătorul său de cuvînt, Mihnea Motoc, ministrul Andrei Pleșu a anunțat în conferința de presă din 7 aprilie adoptarea în scurt timp a unor măsuri de prevenire a unor situații similare la toate reprezentanțele diplomatice ale României în lume.

În acest moment al desfășurării faptelor, un telefon de la ruiele din Dolj, interceptat de poliția germană, îi anunță pe Marga și Eduard Nicu Stefi-Schäfer (fost Ispas) că poliția din Craiova se interesează de ei. Îngrijorați, infractorii îl sună pe locotenent-colonelul Jan Tudor, șeful anchetei locale, somîndu-l pe acesta să răspundă în privința motivelor cercetării. Dialogul telefonic a fost înregistrat de poliția germană care, cu acordul procuraturii, ținea sub observație telefonul in-

ofițerul român a fost apelat la propriul birou de către infractor (ar fi fost mult mai ușor să fie sunat la un alt telefon și apelat pe un alt nume), tonul general al discuției fiind unul de adversitate. Rămîne în discuție și varianta potrivit căreia polițistul s-a enervat, pur și simplu, la insistențele și agresivitatea verbală ale infractorului și, uitînd pentru o clipă că este angajat într-un contract cu poliția germană, „a relatat că inițiativa verificărilor nu îi aparține”, ceea ce s-ar traduce:

Erată

Din eroarea autorului, pe care și-o asumă și redacția, în textul lui Bujor Nedelcovici, „Scrisoare adresată domnului Ion Vianu” („22” nr. 14. 7-13 aprilie 1998), pe coloana a doua s-a tipărit: „în 1955 i-am sugerat lui L.U...”. Se va citi: „în 1995...”.

EUROPA?

Informați-vă, totuși, la sursă!

EUROMEDIA

* documentele oficiale UE
* monografii și baze de date
* produse on-line (abonamente)
tel/fax: 315 44 03; 312 96 46
Librărie în str. G-ral Berthelot nr. 41

PS „România va fi admisă cînd va putea aduce o contribuție la NATO”

pe scurt

Congresmanul american de origine maghiară Tom Lantos a făcut săptămîna trecută o vizită particulară în România. Pe parcursul vizitei sale oaspetele american s-a întîlnit cu președintele României, Emil Constantinescu, și cu premierul desemnat, Radu Vasile. La conferința de presă susținută pe 11 aprilie la Centrul Cultural American, principalul subiect abordat a fost lărgirea Alianței Nord-Atlantice. Referitor la acest proces Tom Lantos a afirmat că, în următoarea sesiune, Congresul american va vota cu peste 80% aderarea Cehiei, Poloniei și Ungariei. În opinia lui Tom Lantos, procesul rămîne deschis, dar, a atenționat el, ar fi o greșeală să se aștepte ca acest lucru să se întîmple la o dată anume. În opinia congresmanului american, nu are nici o importanță dacă România va adera la Alianță în 1999 sau în 2002. „Trebuie să ne bazăm pe criterii de substanță. România va fi admisă cînd va putea aduce o contribuție la NATO. Data aderării depinde de evoluția internă a țării, iar perspectivele par fi bune”.

Tom Lantos s-a referit și la vizita pe care Emil Constantinescu o va face în această vară (data nu a fost precizată) în Statele Unite, afirmînd că oficialii americani i-au pregătit președintelui român mai multe surprize. „Va fi o vizită deosebită pentru că vor avea loc întîlniri cu membri ai Congresului, cu oameni de afaceri și vor fi vizite și la New York”.

Un alt subiect abordat de vorbitor a fost cel al investițiilor străine în România. Tom Lantos și-a exprimat speranța că noul guvern va oferi mai multe facilități unor astfel de investiții, precizînd că pentru acest lucru este nevoie de o decizie fermă la nivel central și de asemenea este nevoie de multă transparență. „Investițiile străine vor veni acolo unde situația economică este potrivită intereselor lor și unde climatul politic este stabil” - a afirmat congresmanul american. În ciuda dorinței unor investitori americani de a face afaceri în România, birocrăția îi determină pe mulți să dea înapoi: „Nu trebuie să existe șapte locuri de unde să te aprobi pentru investiții” - a arătat vorbitorul. Tom

Lantos s-a arătat încrezător în capacitatea noului guvern de a continua construirea instituțiilor democratice românești și a avertizat că „România va fi membru cu drepturi depline al comunității internaționale a statelor civilizate doar atunci cînd va rezolva problemele extremiștilor și naționaliștilor”.

VLAD AVRIGEANU

Pentru schimbare în cercetarea științifică

Revista „22” a publicat în nr. 47 din 1996 un anunț prin care Liga Națională pentru Integrare Europeană (LINIE) lansa un concurs ce avea în vedere specialiști pentru cele mai ingenioase propuneri de aliniere la standardele comunitare occidentale privind orice sector de activitate socio-economic.

Premiul III a fost obținut de Ana Boar și Vlad Avrigeanu. Vlad Avrigeanu, premiat pentru lucrarea „Revigorarea cercetării științifice?”, este doctor, cercetător științific principal gradul II și lucrează la Institutul Național de Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei”.

În textul incredințat revistei noastre, conceput și ca o scrisoare adresată ministrului Cercetării și Tehnologiei – text ce poate fi regăsit și pe Internet (<http://tndn1.ifa.ro/vavrig/scrismct.html>) –, Vlad Avrigeanu ține să facă publică nu numai amărăciunea resimțită ca urmare a lipsei consecințelor premiului obținut (în ciuda precizărilor conținute în anunț), dar și îngrijorarea față de situația de azi a cercetării în România. (R.P.)

Possibilitatea unui nou început este, din păcate, din ce în ce mai puțin încurajatoare sau credibilă aici și acum. În urmă cu un an realizăm satisfacția de a vedea cercetarea științifică plasată, prin premiul pe care îl primeam, în imediata vecinătate a subiectelor grave și de tristă notorietate (igienizarea și salubritatea, tinerii defavorizați) sau de evident prim-plan social (agricultura, justiția, învâlmintul energetic). Persistă însă impresia că nimic nu este mai puțin important pentru actuala viață socio-economică românească, ministrul respectiv (MCT) fiind constant pe ultimul loc al listei unei noi echipe guvernamentale. În fapt, aceasta ar putea fi mai puțin important, dacă s-ar recunoaște că prima și marea problemă a acestui domeniu este aceeași cu a întregii națiuni: criza morală.

Anunțul concursului din „22” nr. 47 (353), p. 4, specifica, în afara sprijinului financiar al Fundației SOROS, și transmiterea propunerilor premiate către factorii de decizie implicați în procesul de integrare euro-atlantică a României. Lipsa oricărei ecou nu a fost însă cea mai amară constatare. Definirea ca obiective principale MCT a unor aspecte – chiar și prioritare pe plan european – fără putere de acțiune eficientă aici și acum ne conferă numai perspectiva dezastrului total.

„Conservarea” matricei PDSR reprezintă numai un prim aspect caracteristic al organizării MCT și în 1997–1998. În realitate, structurile predecembriște, în cel mai bun caz anchilozate, dar oricum împotrindându-se din toate puterile oricărei schimbări, se regăsesc la toate nivelurile. Deschiderea spre Occident, deschidere însă stăpinită informațional de eșalonul social rămas la putere, a favorizat în primul rând grupurile de interese deja consolidate la momentul respectiv. Demonstrarea relativ recentă, de către liderul unui înalt for științific, a ponderii majore în cadrul respectului pentru a membrilor aleși după 1989 nu avea decât un singur punct slab: rezulta că toți aceștia fuseseră riguroși „selecțivi” și volați de vechea gardă. Pasivitatea sau – mai rău! – implicarea formală a unor cercetători de valoare (în special dacă au relații partenariale externe care le oferă condiții de lucru suplimentare, normale în comunitatea europeană, dar altfel inexistente la noi) au facilitat oportuniștilor clientelismul politic și eludarea criteriilor profesionale.

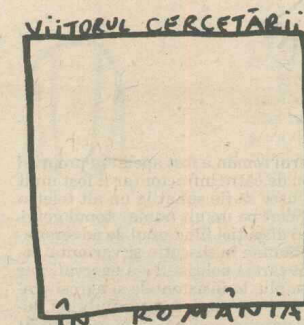
Cum ne descurcăm?

Fondurile bugetare alocate MCT sînt conforme cu bugetul de austeritate. Industria românească nu este, pe de altă parte, în poziția de a finanța o activitate de cercetare/dezvoltare tehnologică de interes propriu; mai ciudat este că nici atunci cînd o astfel de finanțare este posibilă din partea unor terți (PHARE/TTQM) nu se îngheșue nici amatorii din industrie, nici ofertanții din cercetare/dezvoltare tehnologică. Ca urmare, fondurile disponibile sînt orientate în principal spre asigurarea unei salarizări pe măsura lor. Baza materială, vitală pentru obținerea unor rezultate

competitive, rămîne astfel o chestiune conjuncturală. În aceste condiții soluțiile diferă, chiar dacă ne limităm la situațiile tipice.

Absolvenții

Absolvenții capabili să-și susțină tezele specifice au o șansă bună să obțină o bursă pentru doctorat într-o universitate occidentală, uneori cu reluarea anilor terminali. Oricum, asta speră și încearcă continuu în primii ani. Următoarea posibilitate/șansă pentru ei o reprezintă „prinderea” unui post la o firmă particulară, de obicei cu un venit egal cu cel al unui cercetător științific principal cu 25–30 de ani vechime. Și astfel, practic, se anihilează una din principalele resurse de muncă și creativitate.

Despre întoarcerea din stagiile de bursă, exemplele în acest sens nefiind încă disponibile, nu putem comenta. Oricum, dacă cercetați paginile lor proprii din Internet (acolo doctoranzii avînd așa ceva, ceea ce aici lipsește, chiar și la niveluri superioare), veți constata că obiectivul lor ulterior este reprezentat de ocuparea unei poziții care să le permită dezvoltarea nivelului atins. Cei cu adevărat valoroși nu se vor întoarce, din această cauză, dacă lucrurile nu se schimbă în țară. Li va putea cineva acuza pentru aceasta?

Un aspect particular îl reprezintă interacția cu diaspora de profil. Aceasta își face pe bună dreptate un titlu de glorie din facilitarea accesului la astfel de stagii a unui număr cit mai mare de absolvenți merituoiși, la concurență cu restul est-european. Mai declară apare situația în care, ca urmare a ajutorului respectiv, astfel de absolvenți abandonează doctoratele inițiate în țară la nivel competitiv. Proiectele respective sînt înfrizate sau abandonate, dar totul este de înțeles. În Occident stagiile postdoctorat sînt mai greu de obținut, ca și orice poziție mai bine plătită, iar reproșurile locale devin imorale, alt timp cînd nu se oferă nimic nici similar, nici rezonabil. Poate considera cineva corectă situația unui absolvent care termină un doctorat în trei ani, la nivel similar al universităților US, dar nu are altă soluție decît angajarea ulterioară la METRO S.A. sau acceptarea discriminărilor generale datorate crizei morale?

Capacitățile/Favorizații

Și unii, și alții au acces la deplasările în străinătate, în special pe baza acordurilor de cooperare bilaterale. Aceste acorduri sînt încheiate, teoretic, aîf în avantajul reciproc, cit și pentru ajutoarea partenerului mai slab. Nu acesta este cazul, în special pentru capacități. Activitatea acestora este orientată integral pentru realizarea proiectelor partenerului dezvoltat, care se dezvoltă astfel încît puțin mai mult. Cazul absurd este realizat atunci cînd partenerul/stat român mai și plătește substanțial pentru o astfel de colaborare (v. IUCN-Dubna, CERN-Geneva), cu satisfacția celei de a 50-a roată la căruță, în timp ce în țară se pregătește să închidă porțile.

În afara condițiilor de muncă eficientă, deplasările în străinătate asigură și un venit importabil de cca 10–15 ori mai mare decît cel din țară. De aici rezultă două consecințe. Prima îi privește pe cei care doresc numai supraviețuirea aîf profesională, cit și socială și care astfel mai pot suporta situația actuală pentru moment. A doua însă reprezintă motivația luptei pentru „cîolan”, în versiunea cercetare-științifică. Reprezentanții grupărilor de interese menționate mai sus devin automat cîștigătorii acestei lupte, de cele mai multe ori între ei înșiși. Perdanta sigură rămîne activitatea institutului român, care este lipsit astfel de asigurarea contactelor internaționale, precum și de singura modalitate de suplînire a penuriei bazei materiale.

Desigur, existența celei de a doua categorii poate fi contestată. Toți beneficiarii respectivi se pot considera numai și numai capacități. Această ultimă posibilitate trebuie și ea demonstrată, iar practica internațională a impus deja criterii clare și vizibile (de exemplu, pe Internet). Aici se vor încurca probabil lucrurile. În sfîrșit, o întrebare grea poate privi raportul dintre cele două categorii în discuție. Se poate argumenta existența sa oriunde și oricum, însă diferența dintre valori (mult) supraunitare și cele (mult) subunitare ale acestui raport poate delimita societățile dezvoltate – pragmatic și/sau moral – de... altele.

Cealții

Aceștia se bucură într-adevăr de o libertate deplină. Dacă vor, pot să încearcă a realiza în condițiile de aici lucrări la nivelul celor din Occident. Dacă reușesc, dar nu depășesc totuși acel nivel, n-au decât să continue, tot nu-i va lua nimeni în considerație. Dacă însă depășesc nivelul respectiv, atunci intră în rîndul capacităților. Cît de mare și de corectă este șansa respectivă se pare că nu contează nici pentru doctrinele politice urmărind asigurarea șanselor egale. Oricum, dezvoltarea proiectelor proprii originale este defavorizată aproape egal, în ambele situații.

Mai simplu este dacă renunți, te adaptezi la schimbarea care nu s-a mai produs sau doar încerci folosirea curenților favorabili ai clientelismului. Dacă tot nu te mai întrebă nimeni, într-o astfel de situație, ce listă de lucrări sau realizări dincolo de hîrtie ai în ultimii 5–10–20 de ani, de ce să nu te agăți de noile priorități/cerinte/opportunități impuse de economia de piață (care n-a prea ajuns la noi, dar nu strică să o luăm înaintea cu cercetarea științifică). Eventual poți milita pentru a se face o distincție clară între criteriile de evaluare pentru cercetarea fundamentală și aceea așa-zis aplicativă (cu rezultatele „vizibile” atunci cînd programe specifice europene ca TTQM sau COPERNICUS sînt folosite numai conjunctural și nu sistematic).

În aceste condiții mai apare și sindromul celui de al doilea „job”, în versiune balcanică. Specificul constă în aceea că în primul dintre ele nu mai faci mare lucru. Dacă te alături și unei firme „căpușă” alipită institutului-mamă, atunci

poți eventual beneficia de utilități cvasigratuite, precum și de ceva din fosta zestre a întregului popor. Este, desigur, un stadiu superior al modului de „a te descurca” deprins în ultima jumătate de veac. Nu pot fi trecute însă cu vederea excepțiile „cinstite”, în special din rîndul personalului economico-administrativ, care încasează două salarii pentru o activitate ce depășește o normă reală (din păcate și în acest caz dispare considerația ce ar trebui acordată celor care au intrat într-un institut de cercetare pentru a face... cercetare).

Ce ne mai poate aștepta

Nu mai bine, dar pentru cei interesați de conservarea unor privilegii și a unei stări de lucruri favorabile pe termen scurt. De altfel, pentru trecerea ultimilor ani pînă la și după vîrsta pensionării (cercetătorii principali gr. I și II pot rămîne angajați pînă la 70 de ani) sau pentru plasarea copiilor în străinătate – este formidabil procentul de odrasle ce-și urmează părinții, nu numai în profesie, dar și la locul de muncă – nici nu trebuie mai mult.

Restul vor avea posibilitatea opțiunii pentru continuarea încercărilor cu eficiența la voia întîmplării, fără bază materială și chiar salarii (antrenamentul a început). Este sigur că nu aceasta va fi alegerea celor care vor finaliza corespunzător doctorate în străinătate. Viitorul de colonie ne este asigurat, cel puțin din punctul de vedere al acestui domeniu de activitate.

Nimeni nu este perfect... și nici nu demisionează cînd trebuie

Institutul de prim ordin în care lucrăm fiind depus în mîini lipsite de exercițiul profesiei, la exact finalul guvernării Văcăroiu, situația extremă a determinat un nou început în luna mai 1997. „Șansa” a constatat în posibilitatea implicării în adoptarea la nivel local a unor din principiile premiate de LINIE. Dar acestea s-au dovedit insuficiente. Unitatea de monolit a celor interesați de creșterea în proiectul vechi a impus unele compromisuri, cu speranța că efectele asociate vor fi minore. N-a fost să fie așa, iar lucrarea premiată de LINIE s-a demonstrat incompletă.

Demisia este acțiunea ce se cuvine și impune, atunci cînd se constată o diferență majoră între cele afirmate în proiect și cele realizate în fapt. Renunțarea apare obligatorie și atunci cînd sînt identificate cauzele (transmise în raport către MCT), dar este evidentă imposibilitatea de succes a efortului singular. Altfel, este compromisă ideea de schimbare, și nu cei inovați de ne-realizarea ei. Însă (re)venirea acestora din urmă la conducerea destinelor într-un domeniu strategic, cum ar trebui recunoscută cercetarea științifică, reprezintă cel mult împlinirea destinului mioritic.

Ce mai putem spera

Schimbarea realizată prin:

- promovarea profesionalismului conform criteriilor occidentale, care dovedește aici și acum și;
- abandonarea vechilor mentalități și metode de organizare/distribuire a condițiilor de lucru;
- asigurarea unor criterii ferme de evaluare corectă a întregii activități de cercetare științifică;
- orientarea oportunităților către proiectele proprii, fără a limita accesul la proiecte ale partenerilor externi, dar pe spezele acestora;
- măsuri pentru eficientizarea activității de cercetare aplicativă, cel puțin prin încercări sistematice de cuplarea programelor europene de profil;
- asigurarea posibilității de continuare fără limită de vîrstă a activității de cercetare științifică, fără a fi afectată astfel dinamica de personal și promovarea tinerilor cu capacități atestate.

PAUL FLOREA

Justiția ca forță activă

Regimul comunist, prin ideologia sa, a cultivat cu cinism ideea falsă că „partidul” rezolvă orice problemă: oamenii se adresa cu „încredere” partidului, în speranța că încălcarea unor drepturi ce le aparțineau va înceta prin intervenția acestuia.

În aceeași idee, s-a ajuns ca o mare categorie de conflicte și procese să fie scoase din competența firească a justiției, pentru a fi judecate și date în rezolvare unor organe ale administrației, ce puteau fi mai ușor manevrate și în care se aflau, de cele mai multe ori, aceiași oameni de partid. Treptat, s-a ajuns ca justiția să-și piardă din importanță ca activitate în stat și să nu mai aibă credibilitate în opinia publică.

Pe de altă parte, un segment distinct al justiției, organizat în așa-zise tribunale ale poporului, apoi ale Securității și ca instanțe militare, a fost folosit ca mijloc al luptei de clasă pentru nimicirea celor care, exercitându-și dreptul natural la opinie, îndrăzneau să arate și să se împotrivescă ororilor regimului totalitar comunist. Citeva decenii, o parte a justiției, în loc să fie un factor de asigurare a ordinii, liniștii și armoniei juridice în societate, a fost unul de represiune. În toți acești ani, justiția n-a mai putut să funcționeze ca o putere separată în stat, puterea aparținând partidului unic, ceea ce era consacrat și prin Constituție. Așa a fost găsită justiția în decembrie 1989.

S-a sperat că justiția își va găsi menirea pe care o are în orice stat democrat și i se vor reasigura, prin lege, pîrghiile necesare unei funcționări independente, ceea ce impunea o reformă profundă a acesteia.

Dar reforma justiției a început greu și se realizează – în continuare – dificil.

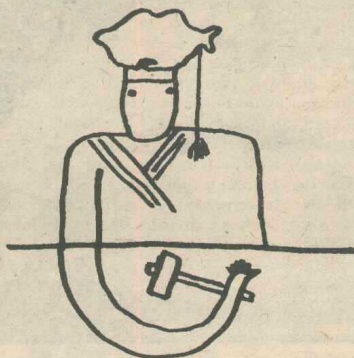
Este de reținut că, deși prin *Legea de organizare judecătorească* din 1992 – lege organică – judecătorilor li se recunoaște, în principiu, statutul special de a fi inamovibili, adică de a nu răspunde în fața celorlalte organe ale statului pentru soluțiile pronunțate, acordarea în concret a inamovibilității a fost aminată nejustificat peste termenul stabilit prin lege. Această situație nesigură pentru magistrați a făcut ca justiția să nu se impună și foarte mulți judecători și procurori să aleagă avocatura sau alte profesii, iar numărul acestora, în loc să se mărească în raport cu numărul proceselor, care a crescut vertiginos, s-a redus, ceea ce a îngreunat și îngreunează foarte mult activitatea de justiție.

Pe de altă parte, amînarea recunoașterii statutului special pentru magistrați a făcut ca în rîndurile acestora să se nască ideea că situația lor depinde de bunăvoința guvernelor și parlamentelor politice, situație ce a împietat asupra unei funcționări normale a justiției. La aceasta s-a adăugat situația dinăuntrul corpului magistraților; unii dintre aceștia au încă o mentalitate influențată de principiile dreptului „socialist”, ceea ce înrăutățește calitatea actului de justiție. Sub acest aspect, mai îngrijorător este faptul că o astfel de mentalitate s-a manifestat în ultimii ani la instanța de vîrf a sistemului judiciar din România – Curtea Supremă de Justiție –, unde numeroase hotărîri s-au pronunțat cu prea multe opinii separate, ceea ce demonstrează că și justiția este fracturată, ca și societatea românească în ansamblul ei.

În loc să contribuie la crearea unei practici judiciare unitare în aplicarea și interpretarea legilor de către celelalte instanțe, dimpotrivă, prin multe soluții pronunțate, Curtea Supremă de Justiție a creat confuzie și nedumerire, mai ales în cauzele privind ocrotirea și garantarea dreptului de proprietate. Dacă magistrații trebuie să aibă certi-

tudinea situației lor, fiind asigurați că nu pot fi revocați, mutați sau suspendați decît în cazurile prevăzute de lege și nu pentru hotărîrile pe care le pronunță, aceasta însemnînd, în esență, inamovibilitatea, nu trebuie, însă, ca, sub vîlul acesteia, să fie ocrotită lipsa de demnitate ori incapacitatea; ea nu poate să îngăduie ca mediocritatea și abuzul să se ascundă sub aripile sale.

De aceea, mentalitatea magistraților trebuie subordonată spiritului de dreptate, de imparțialitate, de cinste, de demnitate și de ordine de care se impune să fie animați, ca o garanție serioasă a puterii judecătorești. Corpul de magistrați trebuie ca, prin conduita sa, să recîștige încrederea și respectul opiniei publice, să devină un factor important în edificarea statului de drept.

Pe linia continuării reformei în justiție, ultimele modificări ale *Legii privind organizarea judecătorească* și mai recente modificări, substanțiale și de concepție, ale Codului de procedură civilă sînt de natură să contribuie la scoaterea justiției din situația în care se găsește pentru a ajuta la reformarea societății românești, ținîndu-se seama, sub acest aspect, că-i revine un rol uriaș, din foarte multe puncte de vedere acesta fiind chiar determinant.

Organizarea justiției nu poate să nu ia în considerare modul în care este ea impusă de principiile unei vieți democratice ca aceea a țărilor ce fac parte din Consiliul European și care să împingă țara noastră spre integrarea în structurile euro-atlantice și europene.

Printre aceste principii sînt cîteva foarte importante care țin de esența democrației. Amintim doar de accesul neîngrădit la justiție pentru apărarea și ocrotirea oricărui drept, consolidarea dreptului de proprietate, încălcînd timp de cincizeci de ani de dictatura comunistă, și, nu în ultimul rînd, a dreptului la opinie într-o societate deschisă.

Dar, pe lîngă reforma legislativă, care privește direct justiția, se impune adoptarea unor acte normative care să reglementeze raporturile din viața socială în consens cu reforma, în ansamblu, ce se înfăptuiește în țara noastră. Menționăm numai *Legea statutului funcționarului public*, *Legea răspunderii ministeriale*, precum și modificările Codului civil – în vigoare din 1864 –, Codului comercial – în vigoare din 1887 – și ale Codului penal și de procedură penală, pentru a fi aduse la începutul mileniului trei într-o societate din ce în ce mai complexă.

Nu mai aplicînd legi care să corespundă nevoilor reale ale societății românești în plină restructurare, justiția – ca putere separată în stat – va fi în măsură să devină un factor de echilibru, ordine și liniște.

MARIUS BĂZU

15.000 de specialiști

Fără nici o îndoială, provocarea lansată de candidatul Emil Meleşcanu, în campania electorală din 1996, privind cei 15.000 de specialiști pe care CDR îi are pregătiți pentru a-i folosi în eventualitatea cîștigării alegerilor, a devenit un adevărat leitmotiv în politica românească. Și astăzi, aproape zilnic, se fac referiri, de obicei ironice, la această sintagmă (de exemplu, *Academia Cațavencu* o pomeneste de 3-4 ori în fiecare număr), care ar fi, chiorurile, fără acoperire.

Pe de altă parte, se vorbește despre „cederizare” (domnul Teodor Meleşcanu, într-un interviu din „22”, nr. 11: „*Pederizarea a fost o glumă față de cederizare. E o diferență de proporții evidentă*”) ca despre o implantare masivă în structurile de stat a specialiștilor CDR. Dacă ne amintim bine, prima acțiune a PDSR de după alegeri a fost să protesteze vehement împotriva așa-numitei „epurări pe criterii politice”, atunci cînd încă nu se făcuse nici o schimbare de personal (termenul de „cederizare” a apărut un pic mai tîrziu). Așadar, chiar în condițiile în care era încă amețit după înfrîngerea în alegeri, PDSR a înțeles că trebuie să împiedice cu orice preț schimbarea oamenilor săi, implantați cu atîta rîvnă. CDR a căzut, de fapt, în această cursă și nu a dus pînă la capăt necesara primenire a vechilor structuri din ministere și din celelalte organe ale puterii de stat. Deci, pe de-o parte: „*Unde sînt cei 15.000 de specialiști?*”, pe de alta: „*Ați cederizat țara!*”... Și totuși, din această dilemă se poate ieși. Adevărul este, ca de obicei, undeva la mijloc.

Dacă ne gîndim că celebra declarație a candidatului de atunci, domnul Emil Constantinescu, a fost făcută înaintea alegerilor locale și dacă luăm în considerare faptul că CDR nu guvernează singură, ci într-o coaliție în care are o pondere de cca 3/5, ar trebui, de fapt, să ne întrebăm: „*Unde sînt cei 9.000 de specialiști?*”. Iar aceștia au fost, probabil, deja puși de CDR în administrația de stat, centrală și locală. Pe de altă parte, cred că cifra de 15.000 este departe de a acoperi totalitatea specialiștilor din zona de influență a CDR: membri sau simpatizanți ai formațiilor din CDR (partide și asociații civice). Ei sînt mult mai mulți. Singura problemă o reprezintă identificarea și utilizarea lor pe posturile cele mai potrivite, operație întreruptă din cauza protestelor PDSR și a acțiunilor distructive ale unui partener de guvernare care face tot ce poate pentru a se întinde mult mai mult decît îi este plapuma.

Problema CDR nu este, deci, că ar fi „cederizat” țara, ci că, avînd la dispoziție specialiști, nu i-a folosit (și nu-i folosește) acolo unde este mare nevoie.

Iar lucrurile nu merg bine tocmai acolo unde nu s-a schimbat aproape nimic. Un exemplu de domeniu în care așa-numita „cederizare” a fost numai de suprafață este cel al justiției. Conștient de importanța justiției, ex-președintele Iliescu a apucat să numească majoritatea judecătorilor din țară (care au devenit inamovibili), precum și pe procurorul general. CDR a reușit doar înlocuirea acestuia din urmă, și asta printr-un artificiu legislativ. Nu vreau, sub nici o formă, să las să se înțeleagă că toți judecătorii sînt „pederizați”. Nici pe departe așa ceva! Dar, în special la instanțele superioare, care pot să anuleze sentințele altor instanțe, se întîmplă uneori lucruri ciudate.

Voi exemplifica printr-un caz pe care, întîmplător, îl cunosc. O persoană își revendică o casă dintr-un mic orașel, care i-a fost luată printr-o aplicare incorectă a unui decret de naționalizare. Incorectă, pentru că proprietara nu intra în nici una din categoriile pentru care se aplica acel decret. Casa era, deci, luată fără titlu, ceea ce face ca *Legea 112/1995* să nu se poată aplica. Mai mult, exista și un viciu de procedură, care anula de drept naționalizarea: se strecurase o greșeală, numele proprietarei fiind înlocuit cu cel al fratelui ei. Deci, în mod normal, o simplă acțiune în justiție ar fi prezent și rezolve situația. Mai ales că respectiva casă nu este, în prezent, folosită ca locuință. Da, dar apare un amănunt extrem de important. În casa își are sediul Parchetul local. Și totuși, două instanțe de judecată îi dau cîștig de cauză proprietarei. Dreptatea ei e mult prea evidentă! Dar, stupefiant! Ultimul for care trebuie să se pronunțe, Curtea de Apel București, respinge acțiunea ca nefondată. Deci, deși în „meciu instanțelor” proprietara cîștigă cu 2-1, ea pierde (pentru a doua oară!) casa. Sînt curios cum ar interpreta această decizie doi dintre cei 15.000 de specialiști ai CDR, ministrul Justiției, domnul Valeriu Stoica, și procurorul general de pe lîngă Curtea Supremă de Justiție, domnul Sorin Moisescu (de fapt, singurul care mai poate interveni în această cauză, prin promovarea unui recurs în anulare). Și nu este vorba despre un caz izolat. Iar încrederea în Justiție este foarte importantă pentru a da un sentiment de siguranță oamenilor.

În concluzie, cei 15.000 de specialiști ai CDR există. Unii dintre ei sînt în administrația de stat, centrală sau locală, iar ceilalți (chiar mai mulți de 15.000) sînt... acasă și așteaptă să fie folosiți. CDR nu trebuie să se teamă de acuzațiile de „cederizare”, pentru că schimbarea celor aflați de mult timp în funcții de execuție sau chiar de decizie în structurile de stat (unii, chiar din timpurile de tristă amintire) era în orizontul de așteptare al majorității populației. Iar dacă CDR nu se bazează acum pe specialiști demni de încredere (adică bine pregătiți în domeniul lor de activitate, dar și oameni de bună-credință), nu poate să-și îndeplinească mandatul primit în noiembrie '96. Rezistența vechilor structuri la orice măsură reformistă este, de fapt, principala explicație pentru ritmul lent al reformei și pentru bilbielile din 1997!

CRONICĂ DE TEATRU

Petru

de Vlad Zografi

Fizician atomist convertit la alchimia teatrului, Vlad Zografi are șansa de a se întâlni la rampa unei trupe de tradiție cu o echipă condusă de o regizoare cu un deosebit cult pentru metafora vizuală, fie ea constructivistă sau deconstructivistă. Asociindu-și colaboratori pe Lia Manțoc (scenografia), Răzvan Mazilu (coregrafia), Petru Mărgineanu (muzica), Cătălina Buzoianu a continuat procesul declanșat de tânărul dramaturg: din perspectiva veacurilor trecute, o inventivă desprindere de litera istoriei pentru o mai nuanțată înțelegere a prezentului și eventual – pentru o întinținare a viitorului în cunoștință de cauză.

Lăitmotiv – ambiția de a schimba oamenii, de a-i occidentaliza pe orientali! O utopie cu șanse perpetue de a degenera în distopie, o deviere în negativ care reprezintă eșecul aberațiilor de a aplica naturii umane termenii unei mecanici logice.

Subtitlul „Petele din soare” sugerează sensul metonimic subliminal al demersului: căutarea unei scuze într-o relativă determinare fatalistă. O meteahnă veche de când lumea, focalizată de astă dată într-o simbolică înfruntare Est-Vest. Vizita țărului Petru cel Mare în Franța regheții ce a despărțit domnia lui Ludovic XIV de cea a lui Ludovic XV survine în mod spectaculos și elocvent la trei decenii de la descoperirea legii atracției universale! Fantezia bine computerizată a autorului posesor de Macintosh și iubitor de Shakespeare a concretizat o suită de paradoxale scurtcircuțiuni la nivelul conflictual și caracterial, ilustrând frustetea și rafinamentul, grandomania și degenerescența, raționa-

lismul și absurdul etc.

Fabula esopică localizată într-o capitală europeană vlăguită de... „războiul dintre antici și moderni” are parte de reflexe contemporane prin intermediul unei inspirate combustii post-moderniste ce mariază ingenios anacronismul cu protocronismul. Astfel încât distorsionările caricaturale ale eroilor din fresca de secol XVIII iluminist se conturează incitant pentru spectatorul finalului de mileniu. Desigur, prin aportul interpretărilor cucerite de virtuțile textului și ale viziunii regizorale.

Diana Dumbravă, Cornel Scripcaru, Mariana Mihut

Foto: Cosmin Nae

TEATRUL „BULANDRA“

Regia:

Cătălina Buzoianu

Fundalul suprarealist în caldă cromatică a unui Watteau lasă să se desprindă din aburul anecdoticii bizare-riile emblematiche ale epocii: o filigranată orologerie cu alambicuri și bicicliuri, negustori și aristocrați, politicieni și academicieni evoluind în acorduri de acordeon – modelate atît în ritmurile Senei, cit și ale Nevei. Baletul cînd grațios, cînd dizgrațios pare dictat de... principiul rațiunii suficiente, cu toții fiind convinși de propria superioritate. Șcînteia ridicolului se-aprinde la apariția „omologilor” de la celălalt capăt al globului, efectul fiind cel al răsturnării valorilor într-o generală și amuzantă tragicomedie a toleranței incompatibilităților de mentalitate, de la superficialitate la criminalitate, de la eufemism la gest politic.

Cvartetul ducilor (Marius Capotă, Zoltan Octavian Butuc) și duceselor (Mirela Gorea, Manuela Ciucur) are

fragilitatea și vulnerabilitatea unor figurine de porțelan menținându-și consistența doar datorită unor abili și flexibili „téhnicieni” precum Ducele D'Antin (Virgil Ogășanu), deopotrivă autoritar și curtenitor maestru de ceremonii; Olivier Breton (Răzvan Vasilescu), demonic trezorier circotaș; Jean (Mihai Bisericanu), docil-labil executant; Coco (Diana Dumbravă), exaltată sado-masochistă practicînd cea mai veche meserie, sau ultimul, dar nu cel din urmă, filosoful cinic Pierre de la Manque (Victor Rebenjiuc), militînd pentru exercitarea „libertății” – personaj fictiv echivalînd cu... o fata morgana. Idealul sfătuitor căutat de țarul cu natură histrionică, fizionomie lombroziană și ambiții de umanist renascentist și scelerat (Cornel Scripcaru), etalîndu-și savuros delirul blasfemic.

Din acest panopticum nu putea lipsi Bufonul – virtual deținător al adevărilor ce nu se lasă prea ușor descoperite, deși sînt arhicunoscute. Recurgîndu-se la un travesti, dimensiunea swiftiană a personajului ambiguu Nikita Zotov, prințul-papă (Mariana Mihut), este potențată în chip insolit, aducîndu-se în ecuație și sentimentalismul slav, și superbia perfidului Albion: un ochi îi lăcrimează pentru soarta întunecatei Rusii, celălalt pentru a strălucitoare Franțe. Cea din urmă țară fiind persiflată global și prin grupul enciclopediștilor (Gheorghe Ifrim, Răzvan Săvescu, Vlad Zamfirescu, Silviu Geamănu). Raisonneur-i terre à terre, cuplul spionilor ruși Șaliapi (Mihai Constantin) și Smirnov (Valentin Popescu).

Motto etern valabil: „... un popor care și-ar pierde identitatea ar înceta să supraviețuiască, chiar dacă ar fi alcătuit din oameni de o inteligență remarcabilă...”

IRINA COROIU

Anunț

ACCES-Centrul pentru Dezvoltarea ONG colectează date pentru a alcătui **Catalogul ONG 1998**. Pînă la data de **15 aprilie 1998**, asociațiile și fundațiile nonprofit care doresc să fie cunoscute și promovate prin intermediul **Catalogului ONG** trebuie să trimită la CP 22-219 București chestionarul ACCES completat cu datele cerute. Menționăm că ediția din anul 1997 a **Catalogului ONG** a inclus adresele, numerele de telefon/fax și alte informații

esențiale despre 3.050 de organizații neguvernamentale active în 12 mari domenii de activitate (social, cultural, ecologic etc.). Acțiunea ACCES de colectare a datelor despre TOATE fundațiile și asociațiile legal înregistrate în România este cea mai mare acțiune de acest fel și una dintre căile de sistematizare a informațiilor despre ONG active din România. Precizăm că, potrivit studiilor realizate de specialiștii programului de cercetare FDSC, în colaborare cu specialiștii CURS, cca 11% din totalul populației adulte din România activează în cadrul unei asociații

sau fundații, iar donațiile și munca voluntară prestate în cadrul sectorului nonprofit reprezintă echivalentul a 4,18% din PIB, aceasta fiind valoarea globală a filantropiei românești din cursul anului 1996 – anul în care s-a realizat cercetarea.

Noua adresă a **Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile** este, începînd cu luna aprilie 1998: b-dul. Carol I nr. 78, et. 3, sector 2, București. Puteți să contactați FDSC la tel./fax 01.315.23.49. Mesajele electronice le puteți trimite la office@fdsc.ro; căsuța poștală este, în continuare, CP 22-219 București.

DIN SUMARELE VIITOARE

- Mese rotunde la GDS: „Manifestările religioase în spațiul universitar”, „Împreună pentru protejarea monumentelor Bucureștiiului: autorități și societate civilă”
- Interviu cu Costin Georgescu, directorul SRI, și Nicolae Filipescu
- Comentariu politic de H.-R. Patapievic
- S. Damian: „Polemici cu Alexandru George”
- Manualele de istorie – anchetă
- N. Rădulescu Dobrogea: „Zgomotul”
- Daniel Vighi: „Capitalismul românesc între integrare și apariții OZN”

ASCULTĂ

BBC

PROGRAMUL INTEGRAL

ÎN BUCUREȘTI LA

UNIPLUS Radio

69.8

HUMANITAS

Cartea care dăinuie

ERNST BERTRAM
Nietzsche,
Încercare de mitologie
în seria Monografiile Humanitas

Apocalipsa lui Ioan în tradiția iudeo-creștină
Studiu introductiv de CRISTIAN BĂDILĂ,
Traduceri de PETRU CRETÎA și CRISTIAN BĂDILĂ

ARTHUR GOULD LEE
Corona
contra
secera și
clocanul.
Povestea
Regelui Mihai
al României

Ernst Bertram
NIETZSCHE
ÎNCERCARE
DE MITOLOGIE

NOUTĂȚI ÎN LIBRĂRII

JÁNOS SZÁSZ

A plecat Dudu

Cît timp politicii se bat, Constantin Olariu a plecat. La înmormintarea lui n-a participat nici un reprezentant al Uniunii Scriitorilor, chit că a fost membru fondator și a lăsat milioane la restaurantul Casei Scriitorilor, la doamna Căndrea (plecată și ea).

L-am cunoscut pe Dudu în 1956 toamna, tocmai cînd revoluția izbucnise în Ungaria. Am ținut cu ungurii, dar au învins rușii cu 33 la 0, căci după ce tancurile rusești au strivit libertatea ungarilor, 33 de ani a durat pînă ce s-au cărat acasă. E altceva că domnul János Kádár a fost mai deștept decît posesorii biroului 1 și 2 din România și s-a înzestrat cu industrie modernă de la americani, îndatorindu-se pe bune. (În 1970 am fost la Budapesta cu tot răposatul Laurențiu Fulga, cu răposatul Gheorghe Tomozei și răposatul Zaharia Stancu. Laurențiu Fulga voia neapărat în prima zi să vadă Dunărea. L-am condus. În fața vitrinei primei mezelării s-a oprit și m-a întrebat: „Spune-mi, dușmanul meu preferat, cum fac ăștia?”) Despre astfel de chestii discutăm noi la masa noastră de la Capșa, desigur în șoaptă, căci ploșnițele erau peste tot, garantînd securitatea noastră. Important era că domnul Mayer, talu', dădea cafele și ape la credit, dar alcool ioc. Mulți sfați nu prea aveam în buzunar, dar cu o cafea și o apă puteai să stai ore întregi. Mai firziu treceam la masa Profesorului, unde se aduna societate mare și bună. Printre ei, regi-

zorul Sandu Boianțiu, amic la cataramă cu Profesorul mare cît un munte: erau amorezați de aceeași damă. Nu mă știu dacă era baletistă sau acriță, o fi fost poate ziaristă. La o altă masă trăgea după spectacol Maria Tănase, doamna mare a folclorului românesc. Era deja bătrînă, dar tot ravisantă, țigările fumîndu-le în lanț. Curios că nimeni nu se așeza la masa ei, stătea singură cuc. Eu o dată m-am învrednicit, m-am așezat colea, dar ea mi-a spus: „Du-te acasă, puilul mamei, că Maria nu mai iubește pe nimeni”.

Lîngă cafeana la restaurant, sub supravegherea prearidosului Grecu, minca șnițel Zaharia Stancu, cu Oscar Lemnar lîngă el. „Ai citit Descult, Oscărică, și ce-ai învățat din el?” „Am învățat, Zaharia, că lumea asta se împarte în doi: în culți și în desculți”. Altă dată, Stancu l-a întrebat pe Lemnar, cel mai bun tabletist al revistei Lumea lui Călinescu: „ce pot să fac eu pentru tine, Oscărică?” „Zaharia dragă... înfiază-mă”. Dudu și cu mine eram niște șnapani între vulpile bătrîne împreună cu Gabi Dolgu și Călin Căliman care stăteau pe o rină la masa lui George Ivașcu, ce corecta spaturile Contemporanului ce urma să apară a doua zi. Așa încît, atunci cînd Societatea Profesorului a părăsit Capșa, instalîndu-se la restaurantul de la Berlin, unde mîncau o salată berlineză și-o stropeau pe urmă cu un gin-fizz, noi, fără de parole, ne ducem la cășile noastre.

Dar unde sînt zăpezile de astă iarnă, dar unde-i primăvara acestui an, unde s-au dus „esplîștii” de odinioară? Petru Dumitriu s-a prîpășit în occidenturi, Al.I. Ștefănescu s-a dus pe eternele rîmpi ale literelor, toți au murit, n-au rămas decît Mișu Kacsir, Dan Grigorescu (care era amoretat de ea foc) și nu mai știu cine. Cine-i mai știe? Au căzut pe cîmpul de bătălie și n-au fost înmormîțați cu onoruri. A mai rămas Dudu Olariu, care iată că a plecat și el. Nu mai mergem la Capșa, Capșa-i goală, fără clienți, cu șapte chelneri care cască-n cor. „Berlinul” e bar de noapte cu prostituatele de rigoare, iar frumoasa Gabi Dolgu își șterge ochelarii. N-a fost frumos Bucureștii de odinioară sub Gheorghe Gheorghiu-Dej. Brusc însă apăruse în magazine: muștarul englezesc, whisky-ul scoțian și Camembert-ul franțuzesc. Credeam cu toții că raiul a coborît pe pămînt, dar iată că Dublu-Gheorghe s-a prîpădit, au venit bilbilții și frumoasa sa Elena. Dar a venit și '68, a venit primăvara de la Praga, vara de la București, marea adunare din Piața Palatului. Eram mîndri că noi n-am intrat. „Unde sînt iluziile noastre/pe care le-am avut?” Iluziile s-au dus, noi am rămas. Am rămas nu ca să lingem tîlpile puterii, ci să ne vedem de treabă. Dudu a tradus 55 de cărți din literatura maghiară: proză, poezie și teatru. O bibliotecă. Împreună cu László Lürinczi și Erik Majtényi, am redactat și am tradus Antologia Literaturii Maghiare în patru volume. Dudu a scris toate chapeau-urile și a făcut toate traducerile literale, plus că a tradus o treime din material. Tempi passati. Ana Maria Pop a tradus nu demult o carte genială a lui Péter Esterházi. Ați citit undeva vreo recenzie? Autostrada din-

tre București și Budapesta se construiește foarte greu, iar despre poduri, ce să mai vorbim. Mare coteală în literatura română de azi, iar pe piața de carte domnesc inexistentă Sandra Brown, horoscoapele și alte gogorite. Pe fiecare cap de scriitor cade o editură, dar restaurantul Casei Scriitorilor e gol, că scriitorii n-are bani. Deja grav bolnav, Dudu Olariu ceruse de la Comisia Socială a Uniunii Scriitorilor, cu acte în regulă, un ajutor social. Cu greu, am reușit să-i dăm 500.000 lei. N-apucase să ia nici doctoriile. A murit la spital de infarct abdominal. Dacă îl aducea cu 10 minute înainte, putea să fie salvat. Nu mai e de trăit, scriitorilor, în Țara Românească! Fără parale și parai, fără un sfaț în buzunar, fără o cafea și-o vodcă, ne ducem cu toții pe copcă.

Pesimismul cultural nu e piinea mea. Pentru mine, Schopenhauer este filozoful voinței, și nu sint de acord cu mioritismul lui Blaga, considerîndu-l un mare poet. Nu sint nici cioranist, nici optimist, nici pesimist, sint problemist. Să nu mi se spună tot timpul: „nu e nici o problemă”. „Tambien!”, zice spaniolul, viața e numai probleme.

Domnul Constantin Olariu a fost un apropiat colaborator al revistei „22”. A tradus pentru „22” nenumărate texte din limba maghiară și, ori de cîte ori ne-am aflat în dificultate, n-a întîrziat să ne acorde sprijinul său eficient și discret. Redacția „22” își exprimă regretul sincer de a-l fi pierdut pe Constantin Olariu și transmitem condoleanțe tuturor celor care l-au cunoscut și l-au iubit.

„22”

Conversații cu Karajan (Oxford University Press, 1994) este o carte ce se bazează pe interviuri și conversații pe care Richard Osborne, renumitul comentator și speaker al televiziunii americane, le-a avut cu Karajan în 1977 la Salzburg și Berlin. „Vorbînd cu Karajan – spune autorul cărții – era imposibil să nu simți un amestec de fascinație, respect și afecțiune.”

A revoluționat metoda de instruire și perfecționare orchestrală, ceea ce a făcut ca André Previn să-l descrie ca pe un mare stimulator, iar pe Vladimir Ashkenazy să-l numească un mare muzician, intuitiv, care comunica cu orchestra cum nimeni nu și-ar putea imagina. Metodele sale în pregătirea muzicală au avut tendința să fie mai degrabă practice și cooperative, decît formale sau didactice. Se spune că el a înțeles, mai

Karajan

bine decît oricare alt dirijor, psihologia unei orchestre. Căuta să se asigure că instrumentiștii înșiși erau în fruntea jocului.

La Aachen a avut 60 sau 70 de repetiții pentru lucrarea *Missa in Si Minor* de Bach și *Missa Solemnis* de Beethoven. Dar perseverența i-a fost ridiculizată și criticată; s-a rostit cuvîntul „perfectionism”. Se spunea că nu este nici un truc special de a face interpretări bune cu multe repetiții.

„Nu este un truc pentru că, cu cît parcurgi mai des partitura, cu atît ea va fi realizată mai bine (...) Problema e să simți necesitatea a încă unei repetiții în timpul celei din urmă repetiții, cînd îți dai seama că mai există multe lucruri perfectibile (...) un dirijor slab nu știe ce să facă după a treia repetiție, nu mai are nimic de spus (...) interpretul eficient reconstruiește în interiorul său o imagine completă a ceea ce vrea să redea autorul.”

Nu trebuie neglijată implicarea în activitatea teatrală, încă unul din paradoxurile care i-au înconjurat cariera, prin faptul că acest aspect central al artei sale a fost în oarecare măsură ascuns publicului. Din 1940, dirija și regiza frecvent, în același timp. Nu a fost un capriciu sau o sete de putere calculată, ci mai degrabă constituie ideea wagneriană a celui ideal al opere de artă totale. Unul din cele mai simple experimente muzical-dramatice a fost regizarea operii *Lucia di Lammermoor*, cu Maria Callas, în 1954, la Scala din Milano. Franco Zeffirelli, unul din puținii regizori cu care a colaborat, își

amintește: „Karajan nici măcar nu încerca să regizeze. Pur și simplu aranja totul în jurul ei (a Mariei Callas, n.r.). Ea a realizat scena nebuniei (...) ca o balerină disperată. A lăsat-o să fie muzică, muzică absolută”.

Din punct de vedere istoric, Karajan este un creator în marea tradiție austro-ungară, dar și primul mare dirijor care deschide era tehnologică a sec. XX. În 1928, a înregistrat pe gramofon *Variațiile pentru orchestră* de Schönberg, realizînd din punct de vedere artistic una din cele mai vechi înregistrări pe gramofon și cea mai valoroasă din punct de vedere tehnic. S-a obiectat că gramofonul nu poate să fie niciodată un substitut al sunetului din sala de concert. Karajan a ripostat: „Pentru

cine? Poate pentru puținii privilegiați cu acces într-o sală de concert și cu norocul de a-și cumpăra un bilet cu un loc bun la o sumă de multe ori fabuloasă?”.

La sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, Karajan s-a interesat de muzica de film, artă pe care a învățat-o bine abia la finele anilor '80, cu regizorul francez H.G. Clouzot.

Autorul cărții spune că nu-l mai văzuse pe Karajan din 1982, dar cînd l-a întîlnit din nou în 1988, la locuința lui de lîngă Salzburg, pentru a înregistra interviuri pentru radio și televiziune, cu ocazia celei de a 80-a aniversări, era aproape neschimbat, tot atît de curtenitor și primitor ca întotdeauna și perfect împăcat cu el însuși.

STEFANIA BAICU

POLIROM

NOUȚĂ
aprilie '98

Șerban Ionescu
Paisprezece abordări în psihopatologie
Gilles Ferréol (coord.)
Dicționar de sociologie
Marcus Tullius Cicero
Despre divinație
(Ediție bilingvă)
Ewa Drozda-Sencowska (coord.)
Capcanele raționamentului

În pregătire:
Alina Mungiu-Pippidi (coord.) Doctrine politice
Valerius M. Ciucă Lecții de sociologia dreptului
Michael Pollak Viena 1900 - O identitate rănită

Comenzi la: CP 266, 6600, Iași, Tel. & Fax: (032)214100; (032)214111; (032)217440
București, Bd. I.C.Brătianu nr. 6, et. 7, Tel.: (01)6138978
Brașov, str. Toamnei nr.7, bl. 4, Tel. & Fax: (068)150318
E-mail: polirom@mail.dntis.ro

NICOLAE FILIPESCU

Ucraina în tranziție și incertitudine

La șapte ani de la obținerea independenței, Ucraina trece printr-o perioadă tulbură în care încearcă să-și consolideze independența, să creeze o economie postcomunistă viabilă și să-și definească interesele de securitate în relațiile cu Rusia, CSI, NATO și țările vecine din Europa Centrală și de Est. În alegerile parlamentare care au avut loc recent, Partidul Comunist s-a situat pe primul loc cu 24,7% din voturi, urmat de Partidul pro-reformă Rukh cu 9,4% și de Partidul Socialist-Tărănesc de stînga, cu 8,6%.

Independența Ucrainei

Prima republică din fosta URSS care și-a declarat independența și s-a separat de Uniunea Sovietică a fost Lituania. Ieșirea Lituaniei din URSS, în martie 1990, a reprezentat scînteia inițială a procesului de destrămarea imperiului sovietic. Dar Țările Baltice împreună reprezintă numai 3 procente din populația sovietică. Uniunea Sovietică ar fi putut supraviețui și fără Lituania, Letonia și Estonia. Lovitura fatală a fost dată imperiului în 1991 de Ucraina, care și-a afirmat ieșirea din URSS printr-un referendum în care 90% din electorat a votat pentru independență.

După Rusia, Ucraina era cea mai importantă republică din Uniunea Sovietică, cu o suprafață aproximativ egală cu cea a Franței și o populație de 52 milioane de locuitori. Pentru imperiul Ucrainean era, după Rusia, cea mai mare furnizoare de produse agricole (25%) și industriale (33%).

Ucraina s-a luptat pentru preservarea identității naționale și a independenței față de Rusia încă din secolul XIV. Sub dictatura brută și de lungă durată a sistemului comunist, naționalismul ucrainean își pierduse mult din vitalitate. La începutul anilor '80, conducerea de la Kiev era dominată de o facțiune promoscovită. Minoritatea de origine rusă, care era majoritară în partea de est a țării, lînea pirghile puterii la Kiev, utiliza numai limba rusă și era susținută de Biserica Ortodoxă. În partea de vest a țării, și mai ales în împrejurimile orașului Lvov, atitudinea populației rămăsese mai puțin favorabilă rusificării. Ucraina de vest reușise să-și păstreze identitatea națională prin utilizarea limbii ucrainene, prin apartenența la Biserica Catolică și prin păstrarea în amintirea comunitară a atrocităților enorme comise de instrumentele opresive ale imperialismului rus și sovietic împotriva ucrainenilor.

Încăleșarea Ucrainei a fost slăbită de accidentul nuclear de la Cernobîl din 1986, cînd aproape întreaga Ucraină a fost contaminată sever cu substanțe radioactive. Încercările Kremlinului de a minimaliza efectele nocive ale accidentului au redormit sentimentele de neîncredere și ostilitate față de guvernarea sovietică. Spre sfîrșitul anilor '80, cînd economia sovietică a intrat într-un declin precipitat, chiar și populația rusă din partea de est a Ucrainei a crezut că ar putea trăi mai bine într-o Ucraină independentă.

Mișcarea de independență a debutat în septembrie 1989, cînd Frontul Popular Ucrainean, supranumit Rukh, și-a ținut congresul fondator la Kiev. Cu 280.000 de membri activi în momentul formării, cu sprijinul Bisericii Catolice și suport puternic din partea intelectualilor, Rukh a devenit o forță politică importantă, care a jucat un rol major în obținerea independenței naționale.

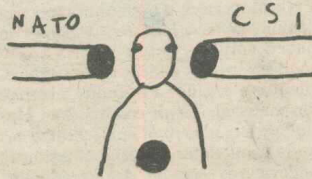
În august 1991, cînd comuniștii au organizat lovitura de stat și l-au înfățișat pe Gorbaciov, Ucraina și-a declarat independența și ieșirea din URSS. Alegerile momentului nu a fost o coincidență. Întreaga lume urmărea evenimentele de la Moscova, iar declarația de indepen-

dență a Ucrainei a fost aproape ignorată. Istoric vorbind, puciuul nu a realizat nimic, dar independența Ucrainei și separarea de fosta URSS au reprezentat un eveniment extrem de important în evoluția centrifugă a imperiului sovietic.

Economia ucraineană

Situația economică din Ucraina este precară. De cînd s-a desprins din URSS, Ucraina nu a reușit să aplice restructurarea și reformele economice strict necesare. Raportul cel mai recent al BERD arată că reforma economică în Ucraina stagnează. Produsul intern brut a scăzut cu peste 10% anul trecut. În 1998, venitul mediu în Ucraina este de aproximativ 80 de dolari pe lună, în comparație cu 120 de dolari în România și 250 de dolari în Ungaria.

Cel mai mare dezavantaj economic al Ucrainei este prezența masivă a statului în economie. Unii economiști apreciază că, dacă guvernul de la Kiev nu va iniția curînd un program masiv de privatizare, economia Ucrainei se va prăbuși.

În țările occidentale, cam 70% din forța de muncă este absorbită de firme particulare mici și mijlocii. În Ucraina, numai 10%. SUA și Polonia au interese majore ca Ucraina să dezvolte o economie de piață viabilă. Ele oferă asistență financiară și tehnică pentru încurajarea formării unei clase de întreprinzători ucraineni. Oficialii polonezi și ucraineni fac eforturi mari pentru a promova reconcilierea istorică și a stabili relații de colaborare. Deoarece are un sistem democrat stabil și o economie liberă înfloritoare, Polonia reprezintă pentru Ucraina un model de dezvoltare. Comerțul dintre cele două state vecine a crescut cu 400%, din 1994, și a reprezentat 465 de milioane dolari în 1997. Numărul punctelor de trecere a frontierei a crescut, iar viza de intrare-ieșire între cele două țări nu mai este necesară. Fostul ministru de Finanțe polonez Leszek Balcerowicz încearcă să schimbe tendințele profund etatiste ale guvernanților ucraineni și să tempereze birocrația uriașă, parazită și coruptă. (În 1990, Balcerowicz a fost coordonatorul reformelor economice radicale botezate „terapia de șoc”). După o perioadă inițială foarte dificilă, cu șomaj masiv și inflație, economia poloneză a crescut spectaculos, cu 5-6% pe an.)

Zeci de agenții de stat și locale își asumă autoritatea de a inspecta, amenda și chiar închide întreprinderile particulare mici și mijlocii. Formele pentru înregistrarea unei firme mici durează mai mult de o lună și costă în jur de 1.000 de dolari. Majoritatea întreprinderilor particulare sînt forțate să plătească peste 20 de taxe diferite și să mențină la dispoziția organelor de stat forme detaliate de contabilitate. Inspecțiile frecvente și ostile, precum și impozitele prohibitive predispun la evaziune fiscală și corupție.

Cu tot ajutorul monetar și consultativ din partea Statelor Unite și a Poloniei, economia Ucrainei este încă bolnavă și înlepenită în mentalități greu de schimbat. Deși președintele Leonid Kucima, cu ajutorul direct al vicepreședintelui american Al Gore, face oarecare efor-

turi ca să accelereze tranziția spre o economie de piață, șansele de succes rămîn palide și incerte.

Relațiile cu Rusia și CSI

Elitele conducătoare ale Rusiei au decis că cel mai important aspect al securității în perioada actuală este reintegrarea țărilor din fosta Uniune Sovietică grupate în Comunitatea Statelor Independente (CSI). Dar guvernul, economia și forțele armate ale Rusiei sînt atît de slabe, încît Moscova nu-și permite reinstaurarea colonialismului intern impus în trecut prin forță.

Activitatea diplomatică și politică a țărilor din CSI arată că evoluția actuală este în defavoarea Rusiei. Deși țările din CSI și Rusia au semnat peste 800 de acorduri și tratate, marea lor majoritate nu au produs nici un rezultat dorit de Rusia. Amenințările directe sau voalate nu sînt considerate credibile și sînt deci ignorate. Țările din CSI și-au dezvoltat relații economice, politice și de securitate în afara CSI, au diminuat activitatea comercială cu Rusia și încurajează investițiile occidentale. Unii lideri ai fostelor republici sovietice se opun deschis presiunilor Moscovei. Ucraina, Georgia și Azerbaidjanul au stabilit între ele relații bazate pe interese comune, cu tonalități distincte antiruse.

Moscova nu este capabilă nici măcar să protejeze drepturile minorităților ruse din republicile din CSI. De exemplu, în 1994, Kremlinul i-a încurajat pe naționaliștii ruși din Crimeea să ceară autonomia peninsulei și reintegrarea cu Rusia. Inițial, Elțin a refuzat să semneze tratatul cu Ucraina pînă cînd condițiile pretinse de guvernul rus cu privire la Crimeea nu erau acceptate de Kiev. În 1995, cînd autoritățile ucrainene au înlăturat „guvernul” naționalist din Simferopol, Rusia nu și-a permis să riposteze. Cu excepția unor amenințări sterile, Rusia nu a intervenit nici în Țările Baltice și nici în țările din Asia Centrală, cînd fostele republici sovietice au restrîns drepturile minorităților ruse de pe teritoriile lor. Elțin a semnat tratatul cu Ucraina în 1997.

Deoarece Kremlinul continuă să amenințe, Ucraina consideră că Moscova și-ar putea exercita influența economică și ar putea folosi chiar șantajul pentru a-și realiza țelurile de securitate.

Mulți politicieni ruși, în frunte cu ministrul de Externe Primakov, ar dori să vadă o „belarusificare” a Ucrainei. Alianța militară și intențiile de reintegrare a Rusiei cu Belarus au implicații profunde pentru securitatea Ucrainei și pentru relațiile ei cu Europa Centrală și NATO. „Pierderea” republicii Belarus a diminuat substanțial speranțele țărilor din regiune de a forma o axă de țări independente „de la Marea Baltică la Marea Neagră” și a întrerupt legătura directă dintre Ucraina și Țările Baltice.

Reintegrarea cu Belarus ar permite Rusiei să exporte petrol și gaze spre Europa Centrală prin conducte care ar putea ocoli în mod intenționat Ucraina.

Ivan Zayets, deputat în Rada ucraineană și membru al Comitetului de Afaceri Externe, a declarat recent că „singura modalitate de a reinstaura balanța de putere în Europa după renunțarea Rusiei cu Belarus este ca Ucraina să intre în NATO”.

Ucraina și NATO

Prin invitarea țărilor de la Vișegrad de a deveni membri ai NATO, Alianța se va extinde în curînd pînă la granița de vest a Ucrainei.

Deoarece tendințele politice și de securitate ale populației de pe teritoriul Ucrainei sînt pestrice și fragmentate, politica externă a guvernului ucrainean din 1990 pînă în prezent a fost șovăielnică și inconsistentă.

Cînd și-a declarat independența, Ucraina s-a autointitulat țară neutră, nucleară și neparticipantă la alianțe militare. Această linie politică a fost utilă pentru menținerea distanței față de Rusia și pentru neutralizarea populației de origine rusă din Ucraina, care altfel ar fi putut prefera încadrarea țării în structuri militare și economice ale CSI grupate în jurul Rusiei.

Decamdată, elita conducătoare de

la Kiev pare hotărîtă să aperse independența Ucrainei. În acest scop și pentru a balansa presiunile Rusiei, Ucraina și-a schimbat orientarea „nealinată”, preferînd o apropiere de NATO.

Constituția ucraineană, votată în 1996, nu reține conceptele de neutralitate și neparticipare la alianțe militare. Noile prevederi aprobate de parlamentul de la Kiev, în ianuarie 1997, cu privire la securitatea națională permit Ucrainei să formeze alianțe cu structuri de securitate supranaționale, cum ar fi NATO. În 1997, ministrul de Externe ucrainean, Ghenadi Udovenko, a declarat că Ucraina independentă nu intenționează să intre în NATO. Cîteva săptămîni mai tîrziu, Volodimir Horbulin, secretarul Consiliului pentru Apărare și Securitate Națională, a sugerat că Ucraina ar putea adera la NATO pînă în 2010.

În privința relațiilor cu NATO, Rada ucraineană este împărțită: aproximativ o treime din membrii ei favorizează intrarea în NATO, o treime preferă semnarea tratatului CSI de securitate colectivă de la Tașkent și o treime dorește neutralitatea și nealinarea. În 1997, Rada a votat un document de securitate restrictiv în care se precizează că președintele trebuie să obțină aprobare parlamentară, înainte de a putea adera la o alianță militară.

La 9 iulie 1997, între NATO și Ucraina a fost semnat un acord politic. În document, cele două părți se obligă să dezvolte relații de cooperare pe probleme de securitate și stabilitate în Europa, transfer de armament, proliferare nucleară și combaterea terorismului. Din punct de vedere militar, actul încurajează reorganizarea armatei ucrainene, în scopul creșterii interoperabilității cu NATO. În acest scop, a fost constituită o misiune militară permanentă de legătură cu NATO, iar Consiliul de Cooperare Nord-Atlantic se va întrîni de două ori pe an, în cadrul unei Comisi NATO-Ucraina.

Concluzii

Bătălia pentru consolidarea unei Ucraine independente va continua pentru multă vreme. Deoarece economia Ucrainei este extrem de slabă și încă dependentă de Rusia, Ucraina va rămîne în continuare o problemă de securitate pentru întreaga Europă.

Liderii de la Kiev nu sînt deloc împotriva dezvoltării de relații bune între Rusia și NATO, dar numai dacă aceste relații nu sînt în defavoarea sau „peste capul” Ucrainei.

Creșterea ponderii comuniștilor în Rada din Kiev, ca rezultat al alegerilor parlamentare recente, arată cu claritate că lipsa de voință sau curaj în implementarea reformelor economice duce inevitabil la dezamăgirea electoratului și la discreditarea instituțiilor democratice.

Redactor-șef: **GABRIELA ADAMEȘTEANU**
Redactor-șef adjuncți: **RODICA PALADE**
Publicist comentator: **ANDREI CORNEA**
Grafician: **DAN PERJOVȘCHI**

Contabil șef: **ALINA CORBU**
Sef dep. marketing/distribuție: **MIRCEA IONESCU**
Asistent marketing/publicitate: **MIAELA CUCU**
Sef departament Social: **IULIAN ANGHEL**
Sef departament Cultural: **IOANA IERONIM**
Redactori: **DAN HERA** (istorie, economie), **ALICE TAUDOR**, **SANDU IORDACHE** (departament Social),
Secretar general de redacție: **AURELIAN CRĂCIUN**

Difuzare, abonamente: **Constantin Satallia**,
Alexandru Petrea; Corectură: **Rodica Toader**,
Mara Ștefan; Operator calculator: **Cătălina Florea**;
Casierie: **Mihaela Antonescu**;
Secretariat: **Alina Matei**.

Rubrici: **SERBAN ORESCU**, **EMIL HURZEANU**,
STELIAN TÂNASE, **H.R. PATAPIEVICI**, **DAN PAVEL**,
RADU CALIN CRISTEA, **CRISTIAN PREDĂ** (comentarii
politice), **VLADIMIR TISMANEANU** (sociologia
comunismului), **N. RADULESCU DOBROGEA** (ecologie),
MARIANA CELAC (viață urbană), **DAN C. MIHĂILESCU**
(cronici literare), **MAGDA CARNECI** (cultura)
IRINA COROIU (cronici de teatru).

Consiliul consultativ: **22**: **MONICA IOVINEȘCU**,
VIRGH IERUNCA, **MIHAI SORA**, **SERBAN**
PAPACOSTEA, **SORIN ALEXANDRĂȘCU**,
MIRCEA MARIN, **MIRUNA BEBENEI**,
VLADIMIR TISMANEANU, **GABRIEL ANDREIȘCU**,
SORIN ANTOHI, **H.R. PATAPIEVICI**

Tipărit la Progresul Românesc, Tehnoredacția computerizată „22”
Redacția și administrația: București, Calea Victoriei 120.
Tel 311.22.08, 616.17.76; Fax 311.22.08
e-mail: **v22@v22.sfas.ro**
http://www.dntb.ro/22/

ISSN-1220-5761